

ЗВІТ

про результати повторного громадського обговорення проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження особливостей ліцензування освітньої діяльності у сфері вищої освіти за освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання» (далі – Особливості ліцензування)

Інформація про пропозиції, що надійшли до Міністерства освіти і науки України за результатами обговорення	Інформація про рішення, прийняті за результатами обговорення
Адміністрація Державної прикордонної служби України	
В пункті 5 проєкту Особливостей абзац третій після слів «за погодженням МВС» доповнити словами «вищий військовий навчальний заклад Державної прикордонної служби України»; Запропонована редакція враховує те, що відповідно до статті 6 Закону України «Про Державну прикордонну службу України» та ч. 6 статті 17 Закону України «Про національну безпеку» Державна прикордонна служба України (далі – ДПСУ) є правоохоронним органом спеціального призначення. Статтею 5 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» визначено, що оперативно-розшукова діяльність здійснюється оперативними підрозділами ДПСУ. Статтею 41 Кримінального процесуального кодексу України на оперативні підрозділи ДПСУ покладено обов’язок виконувати доручення слідчого, прокурора щодо проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій. Також відповідно до статті 222-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення ДПСУ має право розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення. Реалізація вказаних заходів потребує застосування вмінь і навичок офіцерського складу, які відповідають компетентностям, що визначені стандартом вищої освіти зі спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Зважаючи на це, підготовка офіцерських кадрів для потреб ДПСУ, що реалізується на базі вищого військового навчального закладу ДПСУ, здійснюється в тому числі за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність».	Враховано
У додатку 1 до проєкту Особливостей: у розділі «Особливі кадрові вимоги»: абзац другий викласти в такій редакції «– кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо у її складі не менше 7 осіб, а на одного її члена припадає не більше 20 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм здобуття освіти з відповідної освітньої програми»; Пропонована редакція положення щодо складу групи забезпечення виключає можливість його неоднозначного трактування.	Технічна правка

у п'ятому абзаці слова «на посадах адвоката, нотаріуса, прокурора або судді» замінити словами «у галузі права»; Перерахування окремих посад для оцінки практичного досвіду членів групи забезпечення обмежує можливості щодо формування складу групи забезпечення.	Зазначення конкретних професій (посад) чітко визначає тип кваліфікації та тип практичного досвіду
абзаци шостий та сьомий виключити, у зв'язку з цим абзаци з восьмого по п'ятнадцятий вважати абзацами з шостого по тринадцятий, відповідно; Реалізація вимоги щодо наявності в складі групи забезпечення щонайменше одного керівника або працівника юридичної клініки для ВВНЗ є проблематичною з точки зору практичної реалізації. Діючі вимоги щодо досягнень у професійній діяльності членів групи забезпечення за останні п'ять років (згідно останньої редакції Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187), є достатніми. абзац дванадцятий виключити, у зв'язку з цим абзац тринадцятий вважати абзацом дванадцятим; Реалізація вимоги щодо частки науково-педагогічних працівників, що здійснюють практичну діяльність за посадами не науково-педагогічного складу, для ВВНЗ є проблематичною з точки зору практичної реалізації.	Наявність юридичної клініки є критичним елементом підготовки фахівця в сфері права
у розділі «Особливі технологічні вимоги щодо наявності матеріально-технічної бази»: абзац другий викласти в редакції «центр забезпечення якості освіти як окремий структурний підрозділ»; Функції центру забезпечення якості освіти є типовими щодо освітніх програм різних спеціальностей.	Враховано
абзац третій виключити, у зв'язку з цим абзаци з четвертого по двадцять другий вважати абзацами з третього по двадцять перший, відповідно; Вимога щодо наявності в штаті ВВНЗ юридичної клініки з визначеним штатом є проблематичною з точки зору практичної реалізації.	Наявність юридичної клініки є критичним елементом підготовки фахівця в сфері права
абзац тринадцятий викласти в такій редакції «– бібліотека/репозитарій (в тому числі читальна зала), які, як правило , повинні бути забезпечені таким:»; Можливість виконання вимоги щодо термінів видання інформаційних джерел залежить від фінансування закладу освіти.	Суперечить нормопроектувальній техніці та нівелює вимоги
3. У додатку 17 до проекту Особливостей:	Технічна правка

у розділі «Особливі кадрові вимоги»: 1) абзац другий викласти в такій редакції «– кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо у її складі не менше 3 осіб, а на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм здобуття освіти з відповідної освітньої програми»; Пропонована редакція положення щодо складу групи забезпечення виключає можливість його неоднозначного трактування.	
2) абзац шостий викласти в такій редакції «– науково-педагогічні працівники дисциплін професійної (фахової) компоненти мають освітню та/або професійну кваліфікацію, що відповідає профілю дисципліни викладання; як правило оперативний (оперативно-тактичний) рівень вищої військової освіти (для посад рівня доцента та вище); досвід служби в органах Державної прикордонної служби України, інших військових формуваннях чи правоохоронних органах України; як правило , брали участь у заходах із забезпечення територіальної цілісності та державного суверенітету України»; Пропоновані вимоги до науково-педагогічних працівників дисциплін професійної (фахової) компоненти відображають специфіку діяльності Державної прикордонної служби України.	Суперечить нормопроектувальній техніці та нівелює вимоги
3) абзаци сьомий, восьмий та дев'ятий виключити; Діючі вимоги щодо частки науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, а також зі стажем науково-педагогічної діяльності (згідно останньої редакції Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187), є достатніми. Реалізація вимоги щодо частки науково-педагогічних працівників, що здійснюють практичну діяльність за профілем освітньої програми та працюють у закладі освіти за сумісництвом, для ВВНЗ є проблематичною з точки зору практичної реалізації.	– Враховано частково
у розділі «Особливі технологічні вимоги щодо наявності матеріально-технічної бази»: 1) у абзаці першому слово «клінік» вилучити; Така вимога відповідає специфіці підготовки фахівців з відповідної спеціальності у ВВНЗ ДПСУ.	Це уніфікована назва підрозділу
2) абзац другий після слів «спеціалізовані навчальні» доповнити словами «аудиторії та/або»;	враховано

Така вимога відповідає специфіці підготовки фахівців з відповідної спеціальності у ВВНЗ ДПСУ.	
3) абзац п'ятий викласти у такій редакції «– польовий навчально-тренувальний комплекс»; Пропонована редакція вимог щодо наявності польового навчально-тренувального комплексу відповідає специфіці підготовки фахівців з відповідної спеціальності.	враховано
4) абзац сьомий викласти у такій редакції «– спорткомплекс з спеціалізованими майданчиками та смугами перешкод»; Пропонована редакція вимог щодо наявності спорткомплексу з спеціалізованими майданчиками та смугами перешкод відповідає специфіці підготовки фахівців з відповідної спеціальності.	Враховано
5) абзац восьмий виключити, у зв'язку з цим абзаци з дев'ятого по двадцять шостий вважати абзацами з восьмого по двадцять п'ятий, відповідно; Вимога щодо наявності навчально-наукового центру за профілем освітньої програми є надмірною.	Обговорення
6) абзац сімнадцятий викласти у такій редакції «– бібліотека/репозитарій, які, як правило , повинні бути забезпечені таким:»; Можливість виконання вимоги щодо термінів видання інформаційних джерел залежить від фінансування закладу освіти.	Суперечить нормопроектувальній техніці та нівелює вимоги
4. У додатку 22 до проекту Особливостей: у розділі «Особливі кадрові вимоги»: 1) абзац другий викласти в такій редакції «– кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо у її складі не менше 5 осіб, а на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм здобуття освіти з відповідної освітньої програми»; Пропонована редакція положення щодо складу групи забезпечення виключає можливість його неоднозначного трактування.	Технічна правка
2) абзац сьомий викласти в такій редакції «– науково-педагогічні працівники дисциплін професійної (фахової) компоненти мають освітню та/або професійну кваліфікацію, що відповідає профілю дисципліни викладання»; Пропоновані зміни щодо вимог до науково-педагогічних працівників дисциплін професійної (фахової) компоненти стосуються термінологічних категорій.	Враховано

3) абзаци восьмий, дев'ятий та десятий виключити; Діючі вимоги щодо частки науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, а також зі стажем науково-педагогічної діяльності (згідно останньої редакції Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187), є достатніми. Реалізація вимоги щодо частки науково-педагогічних працівників, що здійснюють практичну діяльність за посадами не науково-педагогічного складу, для ВВНЗ є проблематичною з точки зору практичної реалізації.	Враховано частково
у розділі «Особливі технологічні вимоги щодо наявності матеріально-технічної бази»: 1) у абзаці першому слово «клінік» вилучити; Така вимога відповідає специфіці підготовки фахівців з відповідної спеціальності у ВВНЗ ДПСУ.	Це уніфікована назва підрозділу для всіх спеціальностей
2) абзаци з другого по п'ятий викласти у такій редакції «– спеціалізовані криміналістичні аудиторії та/або лабораторії, обладнані відповідно до встановлених вимог з урахуванням специфіки (спеціалізації) освітньої програми»; Така вимога відповідає специфіці підготовки фахівців з відповідної спеціальності у ВВНЗ ДПСУ.	Таке формулювання не встановлює особливостей
3) абзац сьомий виключити, у зв'язку з цим абзаци з восьмого по двадцять дев'ятий вважати абзацами з сьомого по двадцять восьмий, відповідно; Вимога щодо наявності навчально-наукового центру за профілем освітньої програми є надмірною.	Для обговорення
4) у абзаці дванадцятому слова «виробничі бази» виключити; Пропоновані вимоги щодо баз практики відповідають специфіці підготовки з відповідної спеціальності у ВВНЗ ДПСУ.	Це уніфікована назва підрозділу для всіх спеціальностей
5) абзац двадцятий викласти в такій редакції «– бібліотека/репозитарій, які, як правило, повинні бути забезпечені таким:»;	Суперечить нормопроектувальній техніці та нівелює вимоги

Можливість виконання вимоги щодо термінів видання інформаційних джерел залежить від фінансування закладу освіти.	
Донецький національний університет імені Василя Стуса	
До спеціальностей 081 та/або 293 у розділі «Особливі кадрові вимоги»: абзац викласти в такій редакції: «кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм навчання з відповідної освітньої програми, але не менше 5 осіб;» Вилучити вимогу: «члени групи забезпечення мають вищу освіту рівня магістр/доктор філософії за спеціальностями «Право», «Міжнародне право» або відповідними за попередніми переліками спеціальностями або науковий ступінь з юридичних наук. Не менше 40% членів групи забезпечення здобули вищу освіту рівня магістр/доктор філософії за спеціальностями «Право», «Міжнародне право» або відповідними за попередніми переліками спеціальностями в інших закладах вищої освіти;» абзац викласти в такій редакції: «частка членів групи забезпечення, які мають документ, що засвідчує володіння щонайменше однією офіційною мовою Ради Європи на рівні не нижче B2 відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, або мають кваліфікаційні документи (документ про вищу освіту, науковий ступінь), що засвідчують кваліфікацію з англійської мови (для вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти – на рівні не нижче СМР-2 за мовним стандартом НАТО - STANAG 6001) – не менше 50% (для освітніх програм, пов’язаних з кримінальним правом, кримінологією, слідчою або правоохоронною діяльністю, – не менше 25%);» –	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою та мають на меті стимулювати європейські підходи у формуванні кадрового складу ОП Щодо частки осіб, які володіють мовою - враховано
До спеціальностей 081, 293 у розділі «Особливі технологічні вимоги щодо наявності матеріально-технічної бази»: абзац викласти в такій редакції: «забезпечення навчальних аудиторій мультимедійним обладнанням повинно становити не менше 50% кількості аудиторій;»	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою. Спрощення вимог до провадження освітньої діяльності переміщеними або постраждалими закладами вищої освіти має визначатися окремим пунктом або окремим нормативно-правовим актом і мати тимчасовий характер.
Буковинський державний медичний університет, завідувач кафедри судової медицини та медичного правознавства В. Бачинський	

Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова, завідувач кафедри судової медицини та права В. Гунас Івано-Франківський національний медичний університет, завідувач кафедри судової медицини та права Н.Козань	
Внести до розділу «Особливі кадрові вимоги» для спеціальностей 222 «Медицина», 225 «Медична психологія», 226 «Фармація, промислова фармація», 228 «Педіатрія» тематичні розділи за прикладом спеціальності 221 «Стоматологія» (фундаментальні науки, медико-біологічні та загальні клінічні науки тощо) і додати до підпункту «медико-біологічні та загальні клінічні науки» Судову медицину, Експрес аналіз гострих інтоксикацій та Медичне право. Додати до переліку «Особливих технологічних вимог щодо наявності матеріально-технічної бази» для спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 225 «Медична психологія», 226 «Фармація, промислова фармація», 228 «Педіатрія» бюро судово-медичної експертизи. Обґрунтування: Відсутність судової медицини у переліку статті 24 Директиви Європейського парламенту та Ради Європи 2005/36/ЄС від 7 вересня 2005 р. про визнання професійних кваліфікацій (з доповненнями) викликана докорінною відмінністю у нормативній правовій базі більшості країн ЄС та України. Зокрема, Стаття 238 КПК України передбачає проведення огляду трупа на місці події лікарем будь-якої спеціальності (221, 222, 225, 226, 228), а також пошук, виявлення та забір речових доказів біологічного походження; крім того, лікарями судово-медичними експертами проводиться низка експертиз (комісійні, особливо складні експертизи, експертизи у випадках професійних правопорушень лікарів та медичного персоналу, правопорушень працівників судово-слідчих та правоохоронних органів, робота в складі спеціальних комісій з розслідування злочинів проти людства, робота в складі державних комісій у випадках масових смертей (нещасних випадків), тощо), які неможливо проводити без спеціальної судово-медичної підготовки як на до-, так і післядипломному рівні.	Потребує обговорення та можливо змін в стандарті. Бажано врахувати, але у європейських вимогах до лікарів відсутній уніфікований перелік обов'язкових до вивчення наук та дисциплін. Такі вимоги є на рівні окремих країн.
Дніпровський державний аграрно-економічний університет для спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» В розділі «Особливі кадрові вимоги», пункті «Кадрове забезпечення освітніх компонентів повинне відповідати таким вимогам»: – частка науково-педагогічних працівників, які є практикуючими лікарями ветеринарної медицини та регулярно здійснюють ветеринарну практику за профілем освітньої програми, – в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 50% від загального обсягу	Обсяг клінічних дисциплін визначається кожним ЗВО окремо. Враховано частково шляхом зменшення відсотка

освітньої програми змінити на викладання в обсязі не менше 50% від обсягу годин, які відводяться до тематичного розділу клінічних дисциплін освітньої програми.	
здатність забезпечити компетентне викладання зазначених нижче наук та тематичних розділів (згідно пункту 5.4.1 додатку V Директиви Європейського парламенту та Ради Європи 2005/36/ЄС від 7 вересня 2005 р. про визнання професійних кваліфікацій (з доповненнями): – фундаментальні (вилучити біологія тварин, біологія рослин, біоматематика); – тваринництво (вилучити агрономія, зоотехніка).	Пропозиція суперечить вимогам європейських документів
Для спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» В розділі «Особливі кадрові вимоги», пункті «Кадрове забезпечення освітніх компонентів повинне відповідати таким вимогам»: – частка науково-педагогічних працівників, які здійснюють практичну діяльність за профілем освітньої програми та працюють у закладі освіти за сумісництвом, – в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 20% від загального обсягу освітньої програми змінити на до 20% від обсягу годин, які відводяться до тематичного розділу клінічних дисциплін освітньої програми.	Обсяг клінічних дисциплін визначається кожним ЗВО окремо.
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка	
До спеціальності 227. У розділі «Особливі кадрові вимоги» перший підпункт пункту Група забезпечення освітньої програми повинна відповідати таким вимогам пропонуємо зменшити достатню кількість членів групи забезпечення до 3-х осіб . Пропоновану нами чисельність групи забезпечення обґрунтовуємо наявністю значної кількості вітчизняних ЗВО, в яких через невеликі ліцензійні обсяги навчається до 80-100 здобувачів ступеня бакалавра та 20-30 здобувачів ступеня магістра.	Пропозиція суперечить сутності підвищення вимог до освітніх програм та їх укрупнення, оскільки малокомплектні програми не здатні забезпечити адекватну якість підготовки.
У розділі «Особливі кадрові вимоги» другий підпункт пункту Група забезпечення освітньої програми повинна відповідати таким вимогам: викласти у такій редакції: • члени групи забезпечення мають вищу освіту за освітнім ступенем магістр та/або науковий ступінь та/або вчене звання за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія» (не менше 50% членів групи забезпечення), або відповідними за попередніми переліками спеціальностями: 24.00. 03 - фізична реабілітація,	Враховано частково відповідно до європейських вимог та переходу спеціальності в галузь знань 22

13.00. 04 - теорія і методика професійної освіти (за темами кваліфікаційних робіт за спеціальністю), 14.01.24 - лікувальна фізкультура та спортивна медицина.	
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна	
До тексту постанови 3. Установити, що строк, протягом якого заклади фахової передвищої та вищої освіти зобов'язані привести свою діяльність у відповідність із Особливостями ліцензування, затвердженими цією постановою, становить один рік з дня набрання чинності цією постановою. Необхідно врахувати обставини воєнного та післявоєнного часу	Враховано
До спеціальностей 081, 293 Пропонуємо додати окремим додатком опис критерію академічної доброчесності та форму декларації про академічну доброчесність	Не є предметом даного нормативно-правового акта
Виключити «центр забезпечення якості освіти як <i>окремий структурний підрозділ з питань розбудови інноваційного й інклюзивного освітнього середовища та системи внутрішнього забезпечення якості освіти;</i> » Визначення структури та назв структурних підрозділів у системі внутрішнього забезпечення якості освіти - це автономія ЗВО. Необхідність внесення змін до системи внутрішнього забезпечення якості освіти ЗВО залежить від її ефективності, що оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до законодавства.	Враховано
До спеціальності 222 Вилучити абзац 11 щодо особливостей кадрових вимог «- мінімальна кількість науково-педагогічних працівників з відповідною освітою, кваліфікацією та/або стажем роботи відносно кількості студентів - один працівник до 6 студентів;» як такий, що суперечить абзацу 2, в якому вже визначені вимоги до кількості членів групи забезпечення.	Стосується різних категорій науково-педагогічних працівників: група забезпечення – це частина складу НПП освітньої програми, а кадровий склад – це повний склад НПП освітньої програми.
Зважаючи на втрати матеріальної бази закладів вищої освіти, спричинені державою-агресором, вважаємо не на часі збільшення вимог. Заявлені вимоги до навчальних площ не відповідають Державним будівельним нормам України “Будинки і споруди. Заклади освіти” ДБН В.2.2- 3:2018 (до різних за функціональним призначенням навчальних приміщень різні вимоги)	Враховано частково. Відбудова, реконструкція та експлуатація закладів освіти має відбуватись з урахуванням норм ДБН. Спрощення вимог до провадження освітньої діяльності переміщеними або постраждалими закладами вищої освіти має визначатися окремим пунктом або окремим

	нормативно-правовим актом і мати тимчасовий характер. Пропоноване формулювання: «Площа навчальних приміщень для проведення освітнього процесу повинна відповідати вимогам Державних будівельних норм України “Будинки і споруди. Заклади освіти” ДБН В.2.2- 3:2018 та розраховуватися на основі середнього ліцензійного обсягу для всіх чинних ліцензій даного закладу освіти протягом останніх 5 років, але не менше 5000 кв. метрів для закладу вищої освіти та не менше 2000 кв. метрів для територіально відокремленого структурного підрозділу закладу вищої освіти.»
Державний торговельно-економічний університет	
1) абз. 1 п. 3 Постанови вилучити слова «за основним місцем роботи»;	Суперечить сутності нормативного регулювання
2) абз. 1 Розділу «Особливі кадрові вимоги» Додатків 1, 28 Постанови викласти у такій редакції: «кількість членів групи забезпечення вважається достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше 20 здобувачів вищої освіти, які проходять навчання за відповідною ОП. Загальна кількість членів групи забезпечення ОП не може бути меншою 7 осіб»;	Технічна правка
3) абз. 3 Розділу «Особливі кадрові вимоги» Додатків 1, 28 Постанови викласти у такій редакції: «члени групи забезпечення мають стаж науково- педагогічної діяльності та/або практичної діяльності у сфері права - не менше п'яти років для ОП освітнього рівня «бакалавр», не менше семи років для ОП освітнього рівня «магістр»;	враховано
4) абз. 4 Розділу «Особливі кадрові вимоги» Додатків 1, 28 Постанови викласти у такій редакції: «частка членів групи забезпечення, які мають стаж практичної роботи у сфері права та/або міжнародного права не менше 5 років, повинна становити: для ОП освітнього рівня «бакалавр» - не менше 10 %; для ОП освітнього рівня «магістр» - не менше 20 %»;	Зазначення конкретних професій (посад) чітко визначає тип кваліфікації та тип практичного досвіду

5) абз. 5 Розділу «Особливі кадрові вимоги» Додатків 1, 28 Постанови викласти у такій редакції: «група забезпечення включає щонайменше одного науково-педагогічного працівника - керівника або члена юридичної клініки ЗВО, в якому реалізується ОП»;	Клініка не є членською організацією, тому там є працівники, а не члени.
6) абз. 6 Розділу «Особливі кадрові вимоги» Додатків 1, 28 Постанови викласти у такій редакції: «частка членів групи забезпечення, які мають сертифікат відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не нижче B2) з мов країн Ради Європи або кваліфікаційні документи (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), пов'язані з використанням іноземної мови, або (для вищих військових навчальних закладів чи військових підрозділів ЗВО) сертифікат про володіння англійською мовою (на рівні не нижче СМР-2) за мовним стандартом НАТО - ЗТАГІАО 6001, повинна становити не менше 70 %»;	Технічна правка.
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка	
До спеціальності 227 Група забезпечення освітньої програми повинна відповідати таким вимогам: - члени групи забезпечення мають вищу освіту за освітнім ступенем «магістр» та/або науковий ступінь за спеціальностями 227 Фізична терапія, ерготерапія (не менше 70% членів групи забезпечення), Фізична реабілітація або відповідними за попередніми переліками спеціальностями, або галузі знань 22 Охорона здоров'я (не менше 50%) групи забезпечення, або стаж науково-педагогічної діяльності в ЗВО за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація) не менше 5 років, або відповідними за попередніми переліками спеціальностями і мають навчально- методичні праці та наукові публікації у фахових виданнях і журналах, які індексуються в наукометричних базах Scopus, Web of Science та інших за профілем спеціальності. Пояснення. На сьогодні, підготовку фахівців за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія здійснюють науково-педагогічні працівники, які мають наукові ступені за спеціальностями: 227 Фізична терапія, ерготерапія, Фізична реабілітація галузі 22 Охорона здоров'я; 091 Біологія галузі знань 09 Біологія, 017 Фізична культура і спорт галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, що сприяє комплексному підходу до набуття загальних і фахових компетентностей здобувачами освіти, із використанням клінічного мислення та здоров'яформувальних технологій, водночас маючи достатній досвід освітньої діяльності за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія, що підтверджується наявністю наукових і навчально-методичних праць за профілем спеціальності та вченими званнями за відповідними кафедрами.	Враховано частково відповідно до європейських вимог
Викласти в редакції:	Враховано можливість використання лабораторій закладів-партнерів

– науково-дослідна лабораторія та /або науково-дослідний інститут за профілем освітньої програми з доступом для здобувачів та науково-педагогічних працівників, на базі якого магістри мають змогу опанувати/навчитися інтегрувати сучасні методи досліджень (нейроміографія, енцефалографія, стабілометрія, відеокомп'ютерний аналіз ходьби, гоніометрія тощо); або обладнання закладів-партнерів, використання відповідного устаткування яких науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти закріплено відповідними угодами. Пояснення. Науково-дослідна лабораторія та /або науково-дослідний інститут з необхідним обладнанням для сучасних методів дослідження у фізичній терапії, ерготерапії вимагає дороговартісного устаткування, придбання якого для ЗВО в умовах економічних обмежень воєнного часу є несвочасним. Опанування та навчання інтерпретації сучасних методів дослідження можливе за умов укладання відповідних угод із закладами-партнерами, у яких є таке обладнання. Крім того, використання потужностей закладів-партнерів надасть можливість здобувачам освіти проводити опанування сучасних методів дослідження в реальних клінічних умовах, що значно підвищить ефективність такого виду діяльності.	
- симуляційний центр / симуляційний кабінет для відпрацювання професійних практичних умінь і навичок, заходів домедичної допомоги, підготовки та проведення ЄДКІ (зокрема, ОСКІ) з манекенами дорослих та дітей або використання можливостей закладів освіти / охорони здоров'я, у яких є відповідне обладнання та з якими укладені угоди про проведення відповідних заходів. Пояснення. Опанування програмними результатами навчання здобувачами освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія досягається в аудиторіях, реабілітаційних залах, спеціалізованих кабінетах із відповідним обладнанням, описаним у попередніх пунктах. Відпрацювання заходів домедичної допомоги не потребує симуляційного центру, достатньо симуляційного кабінету з манекенами дорослого та дитини. Крім того, доцільним є використання можливостей закладів освіти / охорони здоров'я, у яких є відповідне обладнання та з якими укладені угоди про проведення відповідних заходів.	Враховано можливість використання симуляційних центрів закладів-партнерів
афілійована(-і) та/або власна(-і) університетська(-і) клініка(-и), та/або реабілітаційний центр, та/або афілійовані заклади охорони здоров'я та/або заклади охорони здоров'я, з якими укладені відповідні угоди, для набуття фахових компетентностей здобувачами вищої освіти та надання послуг населенню згідно з чинним законодавством України.	Пропозиція вже передбачена (афілійований заклад охорони здоров'я – це заклад-партнер)

Пояснення. Для набуття фахових компетентностей здобувачами вищої освіти та надання послуг населенню згідно з чинним законодавством України можна використовувати власні / афілійовані ресурси клінік, реабілітаційних центрів, афілійовані заклади охорони здоров'я, а також заклади охорони здоров'я, з якими укладені угоди щодо проходження практик, практичних занять, спільного проведення наукових та освітніх заходів, семінарів, тренінгів тощо.	
Львівський державний університет внутрішніх справ	
До спеціальності 262 Викласти в редакції: «члени групи забезпечення мають вищу освіту рівня магістр/доктор філософії або іншими прирівняними ступенями за спеціальностями «Правоохоронна діяльність» «Право», «Міжнародне право» або відповідними за попередніми переліками спеціальностями або науковий ступінь з цивільної безпеки , юридичних наук. - частка членів групи забезпечення, хто має досвід практичної роботи у сфері правоохоронної діяльності, цивільної безпеки або права понад три роки, - не менше 20%; - члени групи забезпечення мають стаж науково-педагогічної діяльності та/або практичної діяльності у сфері цивільної безпеки , правоохоронної діяльності або права - не менше трьох років для ступеня бакалавра, не менше п'яти років для ступеня магістра;» Будь-яка бакалаврська освітня програма з правоохоронної діяльності передбачає компетентності у сфері цивільної безпеки, виходячи із Стандарту вищої освіти.	Враховано по суті
частка науково-педагогічних працівників зі стажем науково- педагогічної діяльності та (або) практичної діяльності в сфері цивільної безпеки , правоохоронної діяльності, права понад п'ять років - не менше 70%; Не враховано практичний досвід роботи за спеціальністю (галузі знань), що теж важливо для підготовки здобувачів. Отже, слід передбачити можливість змішаного стажу.	Враховано
Вилучити: — частка науково-педагогічних працівників, що здійснюють практичну діяльність за профілем освітньої програми та працюють у закладі освіти за сумісництвом або мають статус самозайнятої особи, – в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 10% від загального обсягу освітньої програми.	Враховано
Викласти в редакції: «Забезпечення кваліфікованого керівництва практичною підготовкою здобувачів працівником бази практики з освітнім рівнем не нижче магістра або іншими прирівняними ступенями та досвідом практичної діяльності не менше 5 років.» Вказання лише на магістерський рівень освіти є некоректним, оскільки ще у фахівців є ступінь спеціаліста, який на час його отримання був вищим у сфері вищої освіти. Отже, таке	Однакові права осіб з освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста та ступенем магістра визначені Законом України «Про вищу освіту».

формулювання буде для них дискримінаційним. Визначення керівників від бази практики є розсудом керівника органу, підприємства, установи, організації. Тому недоречним є вводити вимогу досвіду практичної діяльності не менше 5 років керівника від бази практики до ліцензування освітньої діяльності.	
До спеціальності 081. Вказання лише на магістерський рівень освіти є некоректним, оскільки у ЗВО працюють науково-педагогічні працівники, які мають освітньо-кваліфікаційний рівень (ступінь) спеціаліста, який на час його отримання був вищим у сфері вищої освіти і згідно Закону України «Про вищу освіту» прирівнюється до магістра. Отже, таке формулювання буде для них дискримінаційним. Необґрунтованою є вимога щодо здобуття освіти у іншому ЗВО.	Однакові права осіб з освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста та ступенем магістра визначені Законом України «Про вищу освіту».
Викласти в редакції: «частка членів групи забезпечення, хто має досвід практичної роботи на посадах адвоката, нотаріуса, прокурора або судді, слідчого, дізнавача, детектива або на інших посадах, кваліфікаційною вимогою для яких є наявність вищої юридичної освіти від п'яти років, – не менше 10% для бакалаврських програм, не менше 20% для магістерських програм; для освітніх програм, пов'язаних з кримінальним правом, кримінологією, слідчою або правоохоронною діяльністю, частка членів групи забезпечення, хто має досвід практичної роботи на посадах адвоката, нотаріуса, прокурора або судді, слідчого, дізнавача, детектива від п'яти років, – не менше 10% для бакалаврських програм, не менше 20% для магістерських програм; Пояснення. Будь-яка як мінімум бакалаврська програма має компетентності у сфері кримінальної юстиції, виходячи із Стандарту вищої освіти, тому розмежування є нелогічним і недоречним. Відповідно, на усі магістерські програми мають бути поширені вимоги стосовно досвіду практичної роботи у тому числі на посадах слідчого, дізнавача, детектива. Крім того, не враховано інші професії, які вимагають наявності вищої юридичної освіти, наприклад, юрисконсульта тощо.	Зазначення конкретних професій (посад) чітко визначає тип кваліфікації та тип практичного досвіду
Викласти в редакції: «група забезпечення включає, по можливості, щонайменше одного науково-педагогічного працівника - керівника або працівника юридичної клініки». Штат юридичної клініки може бути не настільки великим (з урахуванням можливостей фонду оплати праці), щоб для кожної освітньої програми був інший науково-педагогічний працівник.	Відсутня вимога, що член групи забезпечення не може входити до декількох груп забезпечення.
До абзацу 7 Особливих кадрових вимог	Враховано, зазначено мови країн Ради Європи

На початку йдеться про офіційні мови Ради Європи, потім лише про англійську, французька не згадується. Крім того, бажано не обмежуватися переліком мов, крім мови країни-агресора та країн, які підтримали агресію російської федерації проти України	
До абзацу 13 Особливих кадрових вимог Не враховано практичний досвід роботи за спеціальністю, що теж важливо для підготовки здобувачів. Отже, слід передбачити можливість змішаного стажу.	Практичний досвід відображено в абзаці 14
Викласти в редакції: «частка членів групи забезпечення, хто має досвід практичної роботи на посадах адвоката, нотаріуса, прокурора або судді, слідчого, дізнавача, детектива або на інших посадах, кваліфікаційною вимогою для яких є наявність вищої юридичної освіти від п'яти років, – в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 10% від загального обсягу освітньої програми;» Коментар. Незрозуміло, для чого вказівка на самозайняту особу, адже це не є визначальним для, наприклад, адвоката. Якщо особа не працює як сумісник або на інших умовах у ЗВО, тоді немає підстав вважати, що нею забезпечується викладання. Крім того, не враховано інші юридичні професії.	Зазначення конкретних професій (посад) чітко визначає тип кваліфікації та тип практичного досвіду. Самозайнята особа може бути працевлаштована у ЗВО на основному місці роботи.
До абзацу 10 Особливих технологічних вимог щодо наявності матеріально-технічної бази Визначення керівників від бази практики є розсудом керівника органу, підприємства, установи, організації. Тому недоречним є вводити вимогу досвіду практичної діяльності в сфері права не менше 5 років керівника від бази практики до ліцензування освітньої діяльності для спеціальності «Право».	Особа без досвіду не може керувати практикою
Національна академія Національної гвардії України	
До спеціальності 251 розділі «Особливі кадрові вимоги», при визначенні вимог щодо кадрового забезпечення освітніх компонентів, пропонується наступний пункт: «... частка науково-педагогічних працівників, що здійснюють практичну діяльність за профілем освітньої програми та працюють у закладі освіти за сумісництвом, — в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 10% від загального обсягу освітньої програми ...». В Академії налагоджено залучення до освітнього процесу фахівців - практиків Національної гвардії України. Але, це залучення здійснюється згідно з планом, який затверджується Командувачем Національної гвардії України, та не вимагає включення їх до штату Академії на засадах сумісництва.	Враховано

До спеціальностей 253, 254, 255 при визначенні вимог щодо кадрового забезпечення освітніх компонентів Відповідно до Законів України «Про національну безпеку» та «Про Національну гвардію України» Національна гвардія України є військовим формуванням з правоохоронними функціями. Тому, пропонуємо викласти цей пункт в такій редакції: «... для військовослужбовців, які викладають військові, військово- спеціальні та військово-технічні навчальні дисципліни: наявність досвіду служби у військових частинах Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях ...».	Враховано
Національна академія Служби безпеки України	
До спеціальності 251 <i>Особливі технологічні вимоги щодо наявності матеріально-технічної бази</i> Наявність навчальних, наукових, допоміжних та інших підрозділів, спеціалізованого обладнання, баз практики, клінік тощо: - спеціалізовані навчальні лабораторії (кабінети) відповідно до профілю освітньої програми та навчальних дисциплін, оснащені відповідним обладнанням, професійно-орієнтованим програмним забезпеченням, вивчення якого передбачено освітньою програмою; - тир; - загальновійськовий полігон (стрільбище) (автодром та/або танкодром), якщо їх наявність є необхідною складовою освітнього процесу за спеціалізацією освітньою програмою; - навчально-тренувальний комплекс, якщо його наявність є необхідною складовою освітнього процесу за освітньою програмою; - аеродром (для фахівців авіаційного профілю); ____ - спорткомплекс, спеціалізовані спортивні майданчики, смуги перешкод, басейн (обладнані водойми), що забезпечують виконання освітньої програми; - навчально-наукові (наукові) центри підрозділи за профілем освітньої програми з доступом для здобувачів та науково-педагогічних (наукових) працівників; - бази практики, виробничі бази для практичної підготовки у навчально- тренувальних центрах (якщо інше не передбачено нормативно-правовими актами), що задовольняють таким вимогам: - профіль бази - заклади та установи, що займаються питаннями державної безпеки; виконують завдання забезпечення державної безпеки; - наявність підрозділів, що відповідають професійній діяльності за спеціальністю 251 «Державна безпека»; - місткість із розрахунку повного річного ліцензованого обсягу;	Враховано

забезпечення кваліфікованого керівництва практичною підготовкою здобувачів працівником бази практики з освітнім рівнем не нижче магістра та досвідом практичної діяльності не менше 5 років; залучення здобувачів до професійної діяльності за спеціальністю (під наглядом); відповідно до програми практики; надання доступу здобувачам до документації, необхідної для виконання програми практики; надання здобувачам на час практики робочих місць; використання матеріально-технічних та навчальних можливостей бази; - бібліотека/репозиторій, які повинні бути забезпечені таким: ____ ... можливість одночасного дистанційного безкоштовного індивідуального доступу здобувачів та науково-педагогічних працівників до електронних ресурсів бібліотеки/репозиторію через мережу Інтернет, крім інформації з обмеженим доступом;	
1 Вимоги щодо складу зразків озброєння та військової техніки, матеріально-технічної бази, що забезпечує виконання реалізації освітньої програми, визначаються наказами Сектору безпеки і оборони України нормативно-правовими актами суб'єктів забезпечення державної безпеки України.	враховано
Науково-методичної комісії №13 з транспорту та сервісу сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України	
До спеціальності 275 члени групи забезпечення мають стаж науково- педагогічної діяльності та/або практичної діяльності у сфері транспортних технологій - не менше трьох років для ступеня бакалавра;	Враховано
Виключити: Частка членів групи забезпечення, хто має досвід практичної роботи у сфері правоохоронної діяльності або права понад три роки, - не менше 20%.	Виправлено помилку
Виключити: надання здобувачам доступу до пожежно-рятувальної техніки та обладнання, необхідних для виконання програми практики	Враховано
актуальні інформаційні джерела в друкованому та/або електронному форматі, необхідні для виконання всіх освітніх компонентів освітньої програми, видані за останні 10 років (для дисциплін гуманітарного, соціального та економічного спрямування - за останні п'ять років), в тому числі монографії, підручники, фахові періодичні видання з права, словники, енциклопедії, інша навчальна література;	Виправлено помилку
Національний фармацевтичний Університет	

До спеціальності 226 Рівень (рівні) вищої освіти перший (бакалаврський) другий (магістерський)	враховано
члени групи забезпечення мають вищу освіту рівня магістр/доктор філософії за спеціальностями «Фармація» (не менше 70% членів групи забезпечення) , «Медицина», «Хімія», галузі знань «Біологія» або відповідними за попередніми переліками спеціальностей або науковий ступінь з фармацевтичних (не менше 70% членів групи забезпечення) , медичних, хімічних чи біологічних наук;	Враховано
частка науково-педагогічних працівників, які здійснюють практичну діяльність за профілем освітньої програми та працюють у закладі освіти за сумісництвом, - в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 20% не більше 20% (або не менше 10) від загального обсягу освітньої програми;	Суперечить європейським вимогам та суті нормативного впливу
До спеціальностей 226, 224, 227, 211 актуальні інформаційні джерела в друкованому та/або електронному форматі, необхідні для виконання всіх освітніх компонентів освітньої програми, видані за останні 10 років (для дисциплін гуманітарного, соціального та економічного спрямування - за останні п'ять років), в тому числі монографії, підручники, фахові періодичні видання з права , словники, енциклопедії, інша навчальна література;	Виправлено
До спеціальності 224 члени групи забезпечення мають вищу освіту рівня магістр/доктор філософії , науковий ступінь вищу освіту та/або вчене звання за спеціальностями «Технології медичної діагностики та лікування», «Медицина», «Педіатрія», галузі знань «Біологія» або відповідними за попередніми переліками спеціальностей або науковий ступінь з медичних чи біологічних наук;	Суперечить рекомендаціям фахової групи по розвитку спеціальності 224 при МОЗ
частка зовнішніх фахівців-сумісників, що здійснюють практичну діяльність за профілем дисциплін освітньої програми (практикуючі лікарі з лабораторної та клінічної медицини, професіонали з вищою немедичною освітою з медико- лабораторної справи, залучених до викладання - в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 20% не більше 20% від загального обсягу освітньої програми;	Суперечить європейським вимогам та суті нормативного впливу
До спеціальності 227 Члени групи забезпечення мають фахову повну вищу освіту (магістр) у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія» або науковий ступінь за спеціальностями «Фізична терапія, ерготерапія», «Фізична реабілітація», або у галузі знань «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» за спеціальністю «Фізична реабілітація», або	Враховано частково відповідно до європейських вимог та переходу спеціальності в галузь знань 22

мають значний досвіт науково- педагогічної діяльності за фахом у галузі знань «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» за спеціальністю «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» (не менше 70% членів групи забезпечення).	
До спеціальності 211 проведення занять із: ■ морфологічних дисциплін (укомплектовані секційними столами, наявним наглядним матеріалом, макро- та мікропрепаратами, обладнанням для їх вивчення, інструментами для патологоанатомічного розтину, морозильною камерою) ■ оперативної, загальної та спеціальної хірургії (укомплектовані операційними столами, хірургічними інструментами, анестезіологічним обладнанням, рентгенкабінетом) ■ клінічної діагностики, клінічної біохімії та внутрішніх хвороб тварин (укомплектовані станками для фіксації тварин, інструментами для терапевтичних маніпуляцій, апаратом УЗД, лабораторними приладами для клінічних та клініко-біохімічних досліджень) ■ акушерства, гінекології та біотехнології розмноження тварин (укомплектовані апаратом УЗД, обладнанням для штучного осіменіння та забезпечені операційною, приладами для андрологічних досліджень)	Враховано
навчальні лабораторії із необхідним обладнанням щонайменше такого профілю: ■ морфологічна (із забезпеченням нормальних та патологічних макро- та мікропрепаратів, обладнанням для їх виготовлення і вивчення) ■ клініко-діагностична (клінічні та біохімічні дослідження) ■ мікробіологічна (бактеріологія, вірусологія та імунологія) ■ паразитологічна (гельмінтологія, протозоологія та арахноентомологія) ■ санітарно-гігієнічна (дослідження харчових продуктів та продовольчої сировини)	Враховано частково, відповідно до світових та європейських вимог
не менш як одна клініка ветеринарної медицини (амбулаторія та стаціонар), організована згідно ліцензійних умов провадження господарської діяльності з ветеринарної практики на матеріальній базі закладу вищої освіти, для набуття фахових компетентностей здобувачами вищої освіти та надання ветеринарних послуг населенню згідно діючого законодавства України (при ліцензуванні освітньої програми ветеринарного профілю вперше має бути створена не пізніше трьох років після ліцензування), що задовольняють таким вимогам:	Синонімічне переформулювання запропонованої норми
Одеський державний університет внутрішніх справ	
п. 3 постанови викласти у такій редакції: «Установити, що строк, протягом якого заклади фахової передвищої та вищої освіти зобов'язані привести свою діяльність у відповідність із	Враховано

Особливостями ліцензування, затвердженими цією постановою, становить дванадцять місяців з дня набрання чинності цією постановою».	
Абзац 1 п. 3 особливостей ліцензування викласти у такій редакції: «Група забезпечення освітньої програми, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджене додаткове регулювання, - це група науково- педагогічних та/або наукових працівників, які працюють у закладі вищої освіти (установі) за основним місцем роботи і мають відповідну освітню та/або професійну кваліфікацію, відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, та які залучаються для реалізації освітніх компонентів і забезпечують досягнення компетентностей, цілей та програмних результатів навчання, визначених освітньою програмою, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджене додаткове регулювання»	Враховано частково
До спеціальності 081 – кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо у її складі не менше 7 осіб, а якщо на одного її члена припадає не більше 20 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм здобуття освіти з відповідної освітньої програми, але не менше 7 осіб;	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою
– члени групи забезпечення мають стаж науково-педагогічної діяльності та/або практичної діяльності в юридичній сфері – не менше п'яти трьох років для програм за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, не менше семи п'яти років для програм за другим (магістерським) рівнем вищої освіти;	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою
Національний університет "Одеська морська академія"	
До спеціальності 271 – кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів , курсів та форм здобуття освіти з відповідної освітньої програми (для дистанційної форми навчання не більше 60 здобувачів), але не менше 5 осіб;	Враховано
До спеціалізації 271.01 члени групи забезпечення мають вищу освіту рівня магістр/доктор філософії за спеціальністю «Морський та внутрішній водний транспорт», або «Суднобудування» (до 10%), або «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» (до 10%), або «Телекомунікації та радіотехніка» (до 10%).* або відповідними за попередніми переліками спеціальностями або науковий ступінь з технічних наук; *для підготовки здобувачів вищої освіти за спеціалізацією потрібні також- фахівці з освітою із зазначених спеціальностей	Враховано
До спеціальності 271	Враховано

Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення ваhti 1978 року^a; а Останнім часом Міністерство інфраструктури України та міжнародна професійна спільнота вживають назви Конвенції ПДНВ та Кодексу ПДНВ без слів «з поправками», так як зазначені міжнародні нормативні документи мають застосовуватись у чинній редакції з урахуванням усіх прийнятих поправок	
До спеціалізації 271.02 члени групи забезпечення мають вищу освіту рівня магістр/доктор філософії за спеціальністю «Морський та внутрішній водний транспорт», або «Суднобудування» (до 15%)*, або «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» (до 15 %)**, або відповідними за попередніми переліками спеціальностями або науковий ступінь з технічних наук; * спеціалізацію зазначати недоцільно (загальний принцип) ** для підготовки здобувачів вищої освіти за спеціалізацією потрібні також фахівці з освітою із зазначеної спеціальності	Враховано
члени групи забезпечення мають стаж науково-педагогічної діяльності та/або досвід практичної роботи (стаж плавання) на посадах вахтового механіка* суден з машинним відділенням, що обслуговується традиційно або періодично не обслуговується, з головною руховою установкою потужністю 750 кВт або більше, або другого механіка,* або старшого механіка, або електромеханіка* суден з головною руховою установкою потужністю 750 кВт або більше** - не менше трьох років для ступеня бакалавра, не менше п'яти років для ступеня магістра. * назви посад електромеханіка у дужках наводити недоцільно* посади суднових механіків та електромеханіка не є еквівалентними; електромеханік першого розряду є званням (проф. кваліфікацією), а не посадою; посада електромеханіка має бути наведена окремо, що відповідає Конвенції ПДНВ; ** уточнено потужність рухомої установки (відповідно до Конвенції ПДНВ) для даного абзацу - 750 кВт	Враховано
- частка науково-педагогічних (наукових) працівників, які дипломовані (сертифіковані) відповідно до вимог правила III/1, або правила III/2, або правила III/3, або правила III/6* додатка до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення ваhti 1978 року³ та/або мають досвід практичної роботи (стаж плавання) на посадах вахтового механіка, або другого механіка, або старшого механіка, або електромеханіка** суден з головною руховою установкою потужністю 750*** кВт або більше - в достатній кількості для забезпечення викладання не менше 25% аудиторних (контактних) годин фахових освітніх компонентів;	враховано

- частка науково-педагогічних (наукових) працівників, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи й дипломовані (сертифіковані) відповідно до вимог правила III/2 додатка до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року1 та/або мають досвід практичної роботи (стаж плавання) на посадах другого механіка або старшого механіка**** суден з головною руховою установкою потужністю 3000 кВт або більше - в достатній кількості для забезпечення викладання не менше 10% аудиторних (контактних) годин фахових освітніх компонентів; * уточнено перелік правші Конвенції ПДНВ, які доцільно включити до даного абзацу ** назви посад електромеханіка у дужках наводити недоцільно, посади суднових механіків та електромеханіка не є еквівалентними; електромеханік першого розряду є званням (проф., кваліфікацією), а не посадою; посада електромеханіка має бути наведена окремо, що відповідає Конвенції ПДНВ *** уточнено потужність рухомої установки (відповідно до Конвенції ПДНВ) для абзацу, що стосується 25% контактних годин фахових освітніх компонентів - 750 кВт; **** у абзаці, що стосується викладання 10% годин фахових освітніх компонентів для цієї спеціалізації досвід на посадах електромеханіка враховувати не потрібно;	
- лабораторії та/або спеціалізовані навчальні приміщення для навчання з: термодинаміки, теплопередачі, механіки та гідромеханіки; теорії та будови судна (у т.ч. конструкції та остійності судна); суднових головних установок (дизелів); суднових парових та газових турбін; суднових котлів; суднових рульових пристроїв; насосів та трубопроводів; суднових палубних механізмів; суднових систем охолодження, кондиціонування повітря та вентиляції; суднових електричних машин*; суднових електричних станцій та мереж*; суднових автоматизованих електроприводів*; суднового електричного обладнання напругою понад 1000 вольт*; управління ресурсами машинного відділення, взаємодії у складі екіпажу; використання ручних інструментів, верстатів та вимірювальних інструментів; * для підготовки за спеціалізацією також потрібні зазначені лабораторії	враховано
До спеціалізації 271.03	враховано

члени групи забезпечення мають вищу освіту рівня магістр/доктор філософії за спеціальностями «Морський та внутрішній водний транспорт», або «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»* (до 10%), або «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» (до 10%), або «Телекомунікації та радіотехніка» (до 10%),** або відповідними за попередніми переліками спеціальностями або науковий ступінь з технічних наук; * спеціалізацію зазначати недоцільно (загальний принцип) ** для підготовки здобувачів вищої освіти за спеціалізацією потрібні також фахівці з освітою із зазначених спеціальностей	
члени групи забезпечення мають стаж науково-педагогічної діяльності та/або досвід практичної роботи (стаж плавання) із виконанням обов'язків з обслуговування суднового електрообладнання, електронної апаратури та засобів автоматики суден повинна становити * - не менше трьох років для ступеня бакалавра, не менше п'яти років для ступеня магістра. * слова «повинна становити» наведені помилково	враховано
частка науково-педагогічних (наукових) працівників, які дипломовані (сертифіковані) відповідно до вимог правила III/б, або правила III/2, або правила III/3* додатка до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року³ та/або мають досвід практичної роботи (стаж плавання) на посадах електромеханіка, або другого механіка, або старшого механіка** суден з головною руховою установкою потужністю 750*** кВт або більше - в достатній кількості для забезпечення викладання не менше 25% аудиторних (контактних) годин фахових освітніх компонентів; частка науково-педагогічних (наукових) працівників, які дипломовані (сертифіковані) відповідно до вимог правила III/2* додатка до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року³ та/або мають досвід практичної роботи (стаж плавання) на посадах другого механіка або старшого механіка** суден з головною руховою установкою потужністю 3000 кВт або більше - в достатній кількості для забезпечення викладання не менше 10% аудиторних (контактних) годин фахових освітніх компонентів; * уточнено перелік правил Конвенції ГЦНВ, які доцільно включити до даного абзацу; правила II/Іти II/2 для цієї спеціалізації зазначені помилково; ** уточнено перелік посад та удосконалено текст; посада електромеханіка має зазначатись окремо; посади механіків та електромеханіка не є еквівалентними: *** уточнено потужність рухомої установки, (відповідно до Конвенції ПДНВ) для абзацу, що стосується 25% контактних годин фахових освітніх компонентів - 750 кВт; **** у абзаці, що стосується викладання 10% годин фахових освітніх компонентів для цієї спеціалізації досвід на посадах електромеханіка враховувати не потрібно	враховано

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту	
п.3 Установити, що строк, протягом якого заклади фахової передвищої та вищої освіти зобов'язані привести свою діяльність у відповідність із Особливостями ліцензування, затвердженими цією постановою, становить шість місяців з наступного дня після скасування військового стану .	Враховано по суті
До спеціальності 227	
підпункті Група забезпечення освітньої програми повинна відповідати таким вимогам: кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм здобуття освіти з відповідної освітньої програми, але не менше 3 осіб. Пропонуємо скоротити кількість членів групи забезпечення оскільки у багатьох вітчизняних ЗВО, а також у провідних закордонних університетах навчається до 80-100 здобувачів ступеня бакалавра та 20-30 здобувачів ступеня магістра. Вимоги щодо кількості членів групи забезпечення (не менше 5) не логічні та економічно недоцільні для ЗВО, що мають невеликі ліцензійні обсяги.	Пропозиція суперечить сутності підвищення вимог до освітніх програм та їх укрупнення, оскільки малокомплектні програми не здатні забезпечити адекватну якість підготовки.
У підпункті «Група забезпечення освітньої програми повинна відповідати таким вимогам» викласти у такій редакції: - члени групи забезпечення мають вищу освіту за освітнім ступенем магістр та/або науковий ступінь та/або вчене звання за спеціальністю 227 — «Фізична терапія, ерготерапія» (не менше 50% членів групи забезпечення), або відповідними за попередніми переліками спеціальностями, 222 - «Медицина». Пропозиції обумовлені тим, що проведення наукових досліджень та захист дисертаційних робіт у період ускладнюється, що гальмує підготовку фахівців які мають науковий ступінь за спеціальностями «Фізична терапія, ерготерапія». В той же час, маємо кандидатів, докторів медичних наук, доцентів, професорів мають значний досвід підготовки фахівців з фізичної терапії, ерготерапії, перш за все в контексті формування клінічного мислення. В складних економічних умовах позбутись цієї категорії викладачів у складі групи забезпечення	Враховано частково відповідно до європейських вимог
Поліський національний університет	
1. У п. 8 Особливостей ліцензування освітньої діяльності у сфері вищої освіти за освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання: слова «локальний мережі навчального закладу» замінити на «онлайн платформі закладу вищої освіти для забезпечення освітнього процесу, до якої забезпечена можливість одночасного	Враховано

дистанційного безкоштовного індивідуального доступу здобувачів та науково-педагогічних працівників через мережу Інтернет»; викласти в такій редакції: «Зміст кожного з освітніх компонентів має бути представлено в мережі Інтернет або онлайн платформі закладу вищої освіти для забезпечення освітнього процесу, до якої забезпечена можливість одночасного дистанційного безкоштовного індивідуального доступу здобувачів та науково-педагогічних працівників через мережу Інтернет».	
До спеціальностей 081, 293 2. Додаток 1 щодо вимог до групи забезпечення освітньої програми Пропонуємо викласти дану норму для спеціальностей 081 «Право» та 293 «Міжнародне право» в такій редакції: «Група забезпечення освітньої програми повинна відповідати таким вимогам: кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм здобуття освіти з відповідної освітньої програми, але не менше 7 осіб».	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою
3. Додаток 1 у частині Група забезпечення освітньої програми повинна відповідати таким вимогам: абзац «документ, що засвідчує володіння щонайменше однією офіційною мовою Ради Європи на рівні не нижче B2 відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, або мають кваліфікаційні документи (документ про вищу освіту, науковий ступінь), що засвідчують кваліфікацію з англійської мови» замінити на «частка членів групи забезпечення, які мають документ, що засвідчує володіння щонайменше однією офіційною мовою Ради Європи на рівні не нижче B2 відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, або мають кваліфікаційні документи (документ про вищу освіту, науковий ступінь), що засвідчують кваліфікацію офіційної мови Ради Європи» (для вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти - на рівні не нижче СМР-2 за мовним стандартом НАТО - ЗТАПЧАС 6001) - не менше 50% (для освітніх програм, пов'язаних з кримінальним правом, кримінологією, слідчою або правоохоронною діяльністю, - не менше 25%).	Враховано
4. Додаток 1 у частині Група забезпечення освітньої програми повинна відповідати таким вимогам: викласти в такій редакції: «всі члени групи забезпечення відповідають критерію академічної доброчесності та підтверджують це поданням декларації про академічну доброчесність».	Враховано
5. Додаток 1 Кадрове забезпечення освітніх компонентів	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою

Власне, з метою реалізації студеноцетрованого підходу пропонуємо: абзац «забезпечення викладання не менше однієї юридичної дисципліни однією з офіційних мов Ради Європи за освітньою програмою бакалаврського рівня та не менше двох юридичних дисциплін за освітньою програмою магістерського рівня» змінити на «забезпечення викладання не менше однієї юридичної дисципліни (у т. ч. вибіркової) однією з офіційних мов Ради Європи за освітніми програмами бакалаврського та магістерського рівня».	
6. Додаток 1 Особливі технологічні вимоги щодо наявності матеріально-технічної бази: виключити: «У штаті юридичної клініки щонайменше передбачаються посади: керівника, провідного фахівця та лаборанта», оскільки відповідно до п. 4.3. Типового положення про юридичну клініку вищого навчального закладу, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 3.08.2006 р. № 592 «Структуру та чисельність співробітників юридичної клініки визначає керівник вищого навчального закладу». Вимоги щодо наявності юридичної клініки залишити у такій редакції: «Юридична клініка як окремий структурний підрозділ із обладнаним приміщенням для надання правових послуг».	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою Норми постанови КМУ мають вищу силу. Вимоги щодо юридичної клініки змінюються саме через їхню неефективність.
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка	
До спеціальності 227	
підпункті Група забезпечення освітньої програми повинна відповідати таким вимогам: кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм здобуття освіти з відповідної освітньої програми, але не менше 3 осіб. Пропонуємо скоротити кількість членів групи забезпечення оскільки у багатьох вітчизняних ЗВО, а також у провідних закордонних університетах навчається до 80-100 здобувачів ступеня бакалавра та 20-30 здобувачів ступеня магістра. Вимоги щодо кількості членів групи забезпечення (не менше 5) не логічні та економічно недоцільні для ЗВО, що мають невеликі ліцензійні обсяги.	Пропозиція суперечить сутності підвищення вимог до освітніх програм та їх укрупнення, оскільки малокомплектні програми не здатні забезпечити адекватну якість підготовки.
У підпункті «Група забезпечення освітньої програми повинна відповідати таким вимогам» викласти у такій редакції: - члени групи забезпечення мають вищу освіту за освітнім ступенем магістр та/або науковий ступінь та/або вчене звання за спеціальністю 227 - фізична терапія, ерготерапія» (не менше 50% членів групи забезпечення), або відповідними за попередніми переліками спеціальностями: 24.00.03 — фізична реабілітація, 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти (за темами кваліфікаційних робіт за спеціальністю), 14.01.24 лікувальна фізкультура та спортивна медицина.	Враховано частково відповідно до європейських вимог та переходу спеціальності в галузь знань 22

Український державний університет науки і технологій	
У п.5 зазначено лише 3 галузі, а в наказі МОН від 22.05.2020р. №673 «Про затвердження Переліку спеціальностей, здобуття ступеня освіти з яких необхідне для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання» і в додатках 1-28 «Особливості ліцензування освітньої діяльності у сфері вищої освіти за освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання» зазначеного проєкту мова йде про 9 галузей Пропозиція доповнити п.5. словами « у галузях права, електричної інженерії, архітектури та будівництва, транспорту, міжнародного права - університети, академії та інститути».	Визначено тільки ті галузі та програми, де є обмеження.
До спеціальності 273 1. Замінити слова «правоохоронної діяльності або права» на «залізничного транспорту» 2. Вилучити слова «не менше п'яти років для ступеня магістра», адже в заголовку додатка мова йде про перший (бакалаврський) рівень	Виправлено
Вимогу доцільно виключити У тексті помилка, оскільки правоохоронна діяльність та право не відносяться до спеціальності 273. Відповідно до визначення, викладеного у п. 3 даної постанови, група забезпечення освітньої програми складається з наукових, або науково- педагогічних працівників що працюють у ЗВО за основним місцем роботи. Додаткові вимоги відсутні. Зважаючи на сучасні умови, передумов для залучення професіоналів до роботи у ЗВО немає.	Виправлено
Кадрове забезпечення освітніх компонентів повинне відповідати таким вимогам: 1. додати слово «або», 2. вилучити слова : «(для бакалаврів) та не менше 70% (для магістрів)» - частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями - не менше 60% (для бакалаврів) та не менше 70% (для магістрів);	Враховано
Редакція: Кадрове забезпечення освітніх компонентів повинне відповідати таким вимогам: - науково-педагогічні працівники дисциплін професійного циклу мають вищу освіту та/або науковий ступінь, що відповідає профілю дисципліни викладання та/або наукові, навчально-методичні публікації протягом останніх п'яти років за тематикою дисципліни викладання;	Ці вимоги визначені у постанові Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності».
Вимогу доцільно виключити	Пропозиція суперечить меті введення норми, спрямованої на зближення освіти та практичної діяльності.

частка науково-педагогічних працівників, що здійснюють практичну діяльність за профілем освітньої програми та працюють у закладі освіти за сумісництвом, - в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 10% від загального обсягу освітньої програми;	
Видалити слово «клінік» у Наявність навчальних, наукових, допоміжних та інших підрозділів, спеціалізованого обладнання, баз практики, клінік тощо: Наявність клінік не пов'язана з професійною діяльністю за спеціальністю 273.	Це універсальна назва підрозділу
Видалити слова «та клієнтами тощо» надання здобувачам надання доступу здобувачам до документації, взаємодії з фахівцями та клієнтами тощо, необхідних для виконання програми практики;	Враховано
надання здобувачам на час практики робочих місць Вимогу доцільно виключити Надання робочих місць не є фактором, що залежить від ЗВО, та визначається можливостями кожної окремої бази практики. Крім того, можливість надання робочих місць суттєво різна для різних ОП, оскільки сути во відрізняються бази практики.	Пропозиція суперечить меті введення норми
Український державний університет залізничного транспорту	
Додаток 3 для спеціальності 144 «Теплоенергетика» Наявність навчальних, наукових, допоміжних та інших підрозділів, спеціалізованого обладнання, баз практики, тощо. - спеціалізовані навчальні лабораторні бази з відповідним обладнанням для проведення лабораторних робіт з базових дисциплін за профілем освітньої програми, зокрема з: теплотехнічних вимірювань; нетрадиційних джерел енергії (геліоколекторів); термо-газодинаміки; тепломасообміну;	враховано
спеціалізоване навчальне обладнання: програмні продукти для комп'ютерних розрахунків елементів систем теплоенергетики, в тому числі систем теплопостачання; пірометр, тепловізор, витратомір, ареометр, газоаналізатор, вимірювачі тиску - не менш ніж по 1 одиниці; сучасне комп'ютерне обладнання з елементами диспетчерських пунктів ; * * Підпункт пропонується видалити. Останні десятиліття при будівництві нових житлових, громадських та виробничих будівель застосовуються системи теплопостачання з джерелом генерації теплоти максимально наближеним до споживача (індивідуальні котельні або автоматизовані ІТП, які працюють в автоматичному режимі без наявності персоналу). Диспетчерські пункти залишаються актуальними при централізованому теплопостачанні великих	Залишається задача обслуговування централізованого теплопостачання

міст. Здобуття навичок по диспетчеризації процесів є обов'язковими лише при навчанні за освітньою програмою «Теплові електричні станції».	
- бази практики, виробничі бази для практичної підготовки у навчально- тренувальних центрах, що задовольняють таким вимогам: профіль бази - діючі підприємства теплоенергетичної галузі і теплопостачання, підприємства нафтогазового комплексу, підприємства з ремонту елементів системи теплопостачання, консалтингові та аудиторські організації у сфері підвищення енергоефективності підприємств, науково- дослідні інститути, центри, лабораторії з питань теплоенергетики і теплопостачання, енергозбереження, . водопідготовчі вузли, тощо); **Останні роки широкий попит на послуги у сфері підвищення ефективного використання енергетичних ресурсів пов'язаний з посиленням законодавчої політики держави в галузі енергозбереження та екологічної безпеки, а також з масштабним рівнем підтримки України від міжнародних партнерів. Консалтингові та аудиторські компанії є цінним джерелом набуття практичних навичок студентами по комплексному енергетичному обстеженню підприємств.	Враховано
- електронна система управління освітнім процесом; пункт виключити повністю, або додати «за можливістю» - Це має бути не вимогою, а радше рекомендацією, оскільки розгортання та обслуговування такої системи коштує дорого, що особливо критично в умовах воєнного стану.	В умовах війни, епідемії, поширення дистанційного навчання електронне управління є критичним елементом освітнього процесу
Додаток 23 для спеціальності 263 «Цивільна безпека»	
кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм здобуття освіти з відповідної освітньої програми (для дистанційної форми навчання не більше 60 здобувачів), але не менше 5 3 осіб;	Пропозиція суперечить сутності підвищення вимог до освітніх програм та їх укрупнення, оскільки малокомплектні програми не здатні забезпечити адекватну якість підготовки.
Виключити пункт: «частка науково-педагогічних працівників, що здійснюють практичну діяльність за профілем освітньої програми та працюють у закладі освіти за сумісництвом, - в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 10% від загального обсягу освітньої програми.»	Пропозиція суперечить меті введення норми, спрямованої на зближення освіти та практичної діяльності.
виключити пункти для 263 спеціальності навчальна пожежно-рятувальна частина, оснащена протипожежною та аварійно- рятувальною технікою та спеціальним оснащенням із розрахунку 1 комплект до 500 осіб ліцензійного обсягу, а саме: автомобіль аварійно-рятувальний; автомобіль радіаційного та хімічного захисту;	Наразі за спеціальністю Цивільна безпека здійснюється підготовка фахівців рятувальних служб

оснащення, призначене для виконання аварійно-рятувальних робіт; оснащення, призначене для організації РХБ захисту; оснащення, призначене для організації зв'язку та оповіщення під час загрози або виникнення надзвичайних ситуацій; оснащення, призначене для організації безпечної експлуатації техніки, устаткування; - навчальний полігон (навчально-спортивний комплекс), оснащений: 4-поверховою навчальною пожежною баштою із 100-метровою смугою з перешкодами; смугою психологічної підготовки пожежного-рятувальника; теплодимокамерою; багатофункціональним тренажером для відпрацювання елементів пожежогасіння та проведення рятувальних робіт; - база газодимозахисної служби, укомплектована ізолюючими апаратами на стисненому повітрі для захисту органів дихання - не менше 1 апарата на 60 осіб ліцензійного обсягу; - модулі для відпрацювання ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій різного характеру (руйнування будівель, аварій на транспорті, аварій з викидом хімічно-небезпечних речовин тощо); - спеціалізована аудиторія з вибухових робіт та організації розмінування; - навчальний майданчик для роботи з приладами розвідки та пошуку вибухонебезпечних предметів; - навчальний майданчик (полігон) вибухових робіт; профіль бази - територіальні підрозділи Державної служби України з надзвичайних ситуацій України, провідні українські та закордонні організації, установи та підприємства, в яких провадять діяльність у сфері цивільної безпеки, служба охорони праці підприємств;	
забезпечення кваліфікованого керівництва практичною підготовкою здобувачів працівником бази практики з освітнім рівнем не нижче магістра та досвідом практичної діяльності не менше 5 років;	Не враховано
«надання, за можливістю , здобувачам на час практики робочих місць;»	Враховано
- електронна система управління освітнім процесом; пункт виключити повністю, або додати «за можливістю» - Це має бути не вимогою, а радше рекомендацією, оскільки розгортання та обслуговування такої системи коштує дорого, що особливо критично в умовах воєнного стану.	В умовах війни, епідемії, поширення дистанційного навчання електронне управління є критичним елементом освітнього процесу
- електронна система управління освітнім процесом; пункт виключити повністю, або додати «за можливістю»	

- Це має бути не вимогою, а радше рекомендацією, оскільки розгортання та обслуговування такої системи коштує дорого, що особливо критично в умовах воєнного стану. В умовах війни, епідемії, поширення дистанційного навчання електронне управління є критичним елементом освітнього процесу	
«можливість доступу до ресурсів бібліотеки особам з інвалідністю обмеженими можливостями , включаючи наявність спеціалізованого обладнання та програмного забезпечення;»	Чинна лексична норма для таких ситуацій – особа з інвалідністю (див. Конвенція про права осіб з інвалідністю)
Додаток 26 для спеціальності 273 «Залізничний транспорт»	
кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм здобуття освіти з відповідної освітньої програми (для дистанційної форми навчання не більше 60 здобувачів), але не менше 5 3 осіб;	Пропозиція суперечить сутності підвищення вимог до освітніх програм та їх укрупнення, оскільки малокомплектні програми не здатні забезпечити адекватну якість підготовки.
Вилучити норми щодо права та правоохоронної діяльності	Виправлено
Виключити пункт: «частка науково-педагогічних працівників, що здійснюють практичну діяльність за профілем освітньої програми та працюють у закладі освіти за сумісництвом, - в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 10% від загального обсягу освітньої програми.»	Пропозиція суперечить меті введення норми, спрямованої на зближення освіти та практичної діяльності.
- електронна система управління освітнім процесом; пункт виключити повністю, або додати «за можливістю» - Це має бути не вимогою, а радше рекомендацією, оскільки розгортання та обслуговування такої системи коштує дорого, що особливо критично в умовах воєнного стану.	В умовах війни, епідемії, поширення дистанційного навчання електронне управління є критичним елементом освітнього процесу
«можливість доступу до ресурсів бібліотеки особам з інвалідністю обмеженими можливостями , включаючи наявність спеціалізованого обладнання та програмного забезпечення;»	Чинна лексична норма для таких ситуацій – особа з інвалідністю (див. Конвенція про права осіб з інвалідністю)
Харківський національний університет внутрішніх справ	
Додаток 1 (для спеціальності 081 «Право») та Додаток 22 (для спеціальності 293 «Міжнародне право») пропонуємо викласти пункт у наступній редакції: «- кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм навчання з відповідної освітньої програми (для дистанційної форми навчання не більше 60 здобувачів), але не менше 7 осіб».	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою

Додаток 1 (для спеціальності 081 «Право») Особливі кадрові вимоги Кадрове забезпечення компонентів повинне відповідати таким вимогам: - забезпечення викладання не менше однієї юридичної ДИСЦИПЛІНИ ОДНІЄЮ 3 офіційних мов Ради Європи за освітньою програмою бакалаврського рівня та не менше двох юридичних дисциплін за освітньою програмою магістерського рівня. пропонуємо викласти цей пункт в такій редакції: «забезпечення викладання не менше однієї юридичної дисципліни двома мовами, державною мовою та однією з офіційних мов Ради Європи, за освітньою програмою бакалаврського рівня та не менше двох юридичних дисциплін за освітньою програмою магістерського рівня».	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою і встановлюють особливості для відповідних програм
Додаток 1 (для спеціальності 081 «Право») та Додаток 22 (для спеціальності 293 «Міжнародне право») Особливі технологічні вимоги щодо наявності матеріально- технічної бази (за всіма врегульованими спеціальностями) Пропонуємо видалити слово «фахових», оскільки визначення поняття «фахові електронні бази даних періодичних наукових видань за профілем спеціальності/освітньої програми» та, відповідно, вимоги до них жодним нормативно-правовим документом не передбачені.	Проект цієї постанови саме встановлює такі вимоги
Додаток 25 (для спеціальності 272 «Авіаційний транспорт») Особливі кадрові вимоги Вимогу щодо наявності у групи забезпечення досвіду роботи у сфері правоохоронної діяльності або права понад три роки замінити на «досвіду практичної роботи у авіаційній сфері» та викласти у такій редакції: «- частка членів групи забезпечення, хто має досвід практичної роботи у авіаційній сфері понад три роки, - не менше 20%.	Враховано
Особливі технологічні вимоги щодо наявності матеріально- технічної бази Оскільки тренажерна техніка FSTD для спеціалізацій 272.01, 272.02, 272.03, 272.04, відповідно до наказу Державіаслужби України від 20.07.2017 № 565 «Про затвердження Авіаційних правил України "Технічні вимоги та адміністративні процедури для льотних екіпажів цивільної авіації"» не є обов'язковою умовою для отримання Сертифікату навчальної організації, відповідну вимогу пропонуємо викласти у такій редакції: «- тренажерна техніка за типами повітряних суден». Оскільки вимогами Державіаслужби України не передбачене обов'язкове існування ангару зі зразками техніки, але допускається існування зразків техніки, пропонуємо для спеціалізацій	Враховано

272.01, 272.03, 272.04 викласти вимогу « ангар зі зразками авіаційної техніки та авіаційної наземної техніки» у такій редакції: «- навчальне приміщення зі зразками авіаційної техніки та авіаційної наземної техніки».	
Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України	
До спеціальності 224 частка зовнішніх фахівців-сумісників, що здійснюють практичну діяльність за профілем дисциплін освітньої програми (практикуючі лікарі з лабораторної та клінічної медицини, професіонали з вищою немедичною освітою з медико-лабораторної справи, залучених до викладання) із досвідом практичної діяльності за профілем дисципліни освітньої програми не менше 10 років - в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі 20% від загального обсягу освітньої програми Пояснення. Фахівці-сумісники та фахівці для керівництва практичною підготовкою здобувачів повинні мати досвід практичної діяльності не менше 10 років з урахуванням часу проходження інтернатури (1 рік згідно програми інтернатури до 2021 року включно, 1,5 роки з 2022 року), отримання I- II кваліфікаційної категорії (оціночно 5-7 років досвіду) та урахувати постійне оновлення законодавчих змін та підходів у галузі лабораторної діагностики	Враховано 7 років
забезпечення кваліфікованого керівництва практичною підготовкою здобувачів працівником бази практики з освітнім рівнем не нижче магістра та досвідом практичної діяльності не менше 5 10 років	Враховано 7 років
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	
До спеціальностей 081 кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше до 20 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм здобуття ОСВІТИ 3 відповідної освітньої програми, але не менше 7 осіб	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою
Певного занепокоєння викликає положення щодо характеристики кількісного складу, а саме не менше 40% членів групи забезпечення, які здобули вищу освіту за спеціальностями «Право», «Міжнародне право» в інших закладах вищої освіти. Дещо не логічним є такий встановлений високий відсоток, особливо зважаючи на специфіку формування правових шкіл та унікальність правничих освітніх програм. Даний відсоток варто скорегувати в бік суттєвого зменшення.	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою та мають на меті стимулювати європейські підходи у формуванні кадрового складу ОП
частка членів групи забезпечення, які мають документ, що засвідчує володіння щонайменше однією офіційною мовою Ради...	Враховано

Дещо не пропорційною є частка відсоткового співвідношення володіння іноземною мовою членами групи забезпечення між різними освітніми програмами. Більш пропорційною така частка буде наступною - відповідно не менше 50% та не менше 25%.	
«науково-педагогічні працівники, які викладають навчальні дисципліни, пов'язані із формуванням спеціальних (фахових) компетентностей, мають вищу юридичну освіту за другим (магістерським) рівнем та/або науковий ступінь (та/або вчене звання), а також наукові публікації, що відповідає профілю дисципліни викладання або здійснюють практичну діяльність, що відповідає профілю дисципліни викладання у сфері права (наукові публікації повинні відповідати профілю дисципліни викладання, а от практична діяльність може бути набагато ширшою ніж профіль викладання дисциплін, тому варто вказати, «або здійснюють практичну діяльність у сфері права»))»;	Фахові компетентності містять компетентності, які можуть не бути суто правничими. Наприклад, «Здатність аналізувати та інтерпретувати результати наукових досліджень, враховуючи використання міждисциплінарних та порівняльно-правових підходів.»
До спеціальності 227 - члени групи забезпечення мають науковий ступінь за спеціальностями «Фізична терапія, ерготерапія» (не менше 70% членів групи забезпечення), «Фізична реабілітація» або відповідними за попередніми переліками спеціальностями або галузі знань 22 «Охорона здоров'я» (не менше 50%) групи забезпечення або стаж науково-педагогічної діяльності у ЗВО за спеціальністю Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація) не менше 5 років, або відповідними за попередніми переліками спеціальностями» та мають навчально- методичні праці та наукові публікації у фахових виданнях та журналах, які індексуються у наукометричних базах Scopus, Web of Science та інших за профілем спеціальності. Недоцільна та необґрунтована вимога мати «науковий ступінь за спеціальностями «Фізична терапія, ерготерапія» (не менше 70% членів групи забезпечення), «Фізична реабілітація» або відповідними за попередніми переліками спеціальностями» призведе до дефіциту кадрів групи забезпечення освітньої програми у багатьох ЗВО держави та може призвести до обмеження можливості здійснення освітньої діяльності за цією спеціальністю,	Враховано частково відповідно до європейських вимог
Пропонуємо вилучити пункт «частка науково-педагогічних працівників, які є практикуючими фахівцями та регулярно здійснюють професійну діяльність за профілем дисципліни освітньої програми, - в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 50% (для бакалаврів) та 70% (для магістрів) від обсягу клінічних дисциплін освітньої програми, з них зовнішніх фахівців- сумісників в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 20% обсягу освітньої програми» Пояснення. Вимога до науково-педагогічних працівників бути практикуючими фахівцями та регулярно здійснювати професійну діяльність за профілем дисципліни освітньої програми	Робоче навантаження обмежується 600 годин на рік. Також пропозиція суперечить меті введення норми, спрямованої на зближення освіти та практичної діяльності.

передбачає працевлаштування викладача офіційна бути працевлаштованими у реабілітаційні центри, клініки, заклади охорони здоров'я додатково до основного місця роботи у ЗВО, де вони мають 1592 години робочого навантаження на рік, що складається з викладацької, методичної, наукової, організаційної та виховної роботи. Збільшення тривалості робочого дня за рахунок додаткового місця роботи може призвести до зниження якості роботи за основним місцем у ЗВО. Крім того, викладання освітніх компонентів професійного спрямування передбачає практичну діяльність за профілем.	
Пропонуємо вилучити пункт «- наявна окрема штатна одиниця координатора клінічного навчання - науково-педагогічного працівника, який є фізичним терапевтом/ ерготерапевтом, відповідальним за компонент клінічного навчання відповідної освітньої програми» Пояснення. Для реалізації цього положення Проекту необхідно законодавчо ввести у штатні розклади ЗВО таку посаду, унормувати функціональні обов'язки та оплату праці такого працівника. Доцільніше було б внести до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» перелік обов'язків координатора клінічного навчання/керівника практики з числа НПП та керівника практики від баз практик.	Норма європейських /світових вимогам до освітніх програм з фізичної терапії та/або ерготерапії. Відповідні норми в стандарті також можуть бути передбачені. Право ЗВО самостійно формувати та затверджувати власний штатний розпис відповідно до законодавства передбачено ст. 32 Закону України «Про вищу освіту»
науково-дослідна лабораторія та /або науково- дослідний інститут за профілем освітньої програми з доступом для здобувачів та науково- педагогічних працівників, на базі якого магістри мають змогу опанувати/навчитися інтегрувати сучасні методи досліджень, або обладнання закладів-партнерів, використання відповідного устаткування яких науково- педагогічними працівниками та здобувачами освіти закріплено відповідними угодами. Пояснення. Науково-дослідна лабораторія та /або науково-дослідний інститут з необхідним обладнанням для сучасних методів дослідження у фізичній терапії, ерготерапії вимагає наявності дороговартісного устаткування, придбання якого для ЗВО в умовах економічних обмежень воєнного часу є не своєчасним. Опанування та навчання інтерпретації сучасних методів дослідження можливе за умов укладання відповідних угод із закладами-партнерами, у яких таке обладнання є у наявності. Крім того, використання потужностей закладів-партнерів надасть можливість здобувачам освіти проводити опанування сучасних методів дослідження у реальних клінічних умовах, що значно підвищить ефективність такого виду діяльності.	Враховано можливість використання лабораторій закладів-партнерів
- симуляційний центри / симуляційний кабінет для відпрацювання професійних практичних вмінь та навичок, заходів домедичної допомоги, підготовки та проведення ЄДКІ (зокрема ОСКІ) з манекенами дорослих та дітей або використання можливостей закладів освіти/охорони здоров'я, у яких наявне відповідне обладнання та з якими укладені угоди про проведення відповідних заходів.	Враховано можливість використання симуляційних центрів закладів-партнерів

Пояснення. Опанування програмними результатами навчання здобувачами освіти за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» досягається в аудиторіях, реабілітаційних залах, спеціалізованих кабінетах з наявністю відповідного обладнання, описаного у попередніх пунктах. Відпрацювання заходів домедичної допомоги не потребує симуляційного центру, достатньо симуляційного кабінету з манекенами дорослого та дитини. Крім того, доцільним є використання можливостей закладів освіти/охорони здоров'я, у яких наявне відповідне обладнання та з якими укладені угоди про проведення відповідних заходів.	
афілійована(-і) та/або власна(-і) університетська(-і) клініка(-и), та/або реабілітаційний центр, та/або афілійовані заклади охорони здоров'я та/або заклади охорони здоров'я, з якими укладені відповідні угоди, для набуття фахових компетентностей здобувачами вищої освіти та надання послуг населенню згідно з чинним законодавством України. Пояснення. Для набуття фахових компетентностей здобувачами вищої освіти та надання послуг населенню згідно з чинним законодавством України можна використовувати власні / афілійовані ресурси клінік, реабілітаційних центрів, афілійовані заклади охорони здоров'я, а також заклади охорони здоров'я, з якими укладені угоди щодо проходження практик, практичних занять, спільного проведення наукових та освітніх заходів, семінарів, тренінгів тощо.	Пропозиція вже передбачена (афілійований заклад охорони здоров'я – це заклад-партнер)
До спеціальностей 293 кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше до 20 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм здобуття ОСВІТИ з відповідної освітньої програми, але не менше 7 осіб	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою
Певного занепокоєння викликає положення щодо характеристики кількісного складу, а саме не менше 40% членів групи забезпечення, які здобули вищу освіту за спеціальностями «Право», «Міжнародне право» в інших закладах вищої освіти. Дещо не логічним є такий встановлений високий відсоток, особливо зважаючи на специфіку формування правових шкіл та унікальність правничих освітніх програм. Даний відсоток варто скорегувати в бік суттєвого зменшення.	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою та мають на меті стимулювати європейські підходи у формуванні кадрового складу ОП
частка членів групи забезпечення, які мають документ, що засвідчує володіння щонайменше однією офіційною мовою Ради... Дещо не пропорційною є частка відсоткового співвідношення володіння іноземною мовою членами групи забезпечення між різними освітніми програмами. Більш пропорційною така частка буде наступною - відповідно не менше 50% та не менше 25%.	Не враховано. Програма «Міжнародного права» за своєю сутністю потребує достатнього знання мови більшістю викладачів, і всіма здобувачами.

«науково-педагогічні працівники, які викладають навчальні дисципліни, пов'язані із формуванням спеціальних (фахових) компетентностей, мають вищу юридичну освіту за другим (магістерським) рівнем та/або науковий ступінь (та/або вчене звання), а також наукові публікації, що відповідає профілю дисципліни викладання або здійснюють практичну діяльність, що відповідає профілю дисципліни викладання у сфері права (наукові публікації повинні відповідати профілю дисципліни викладання, а от практична діяльність може бути набагато ширшою ніж профіль викладання дисциплін, тому варто вказати, «або здійснюють практичну діяльність у сфері права»»);	Фахові компетентності містять компетентності, які можуть не бути суто правничими. Наприклад, «Здатність аналізувати та інтерпретувати результати наукових досліджень, враховуючи використання міждисциплінарних та порівняльно-правових підходів.»
Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України	Зауваження відсутні
Д.фарм.н., проф. Богдан Громовико	
п.5, абз.4 у разі присвоєння кваліфікацій лікаря, лікаря-стоматолога, фармацевта , фізичного терапевта, ерготерапевта, ветеринарного лікаря – університети, академії та інститути. (<i>додати пропущеного фармацевта; згідно з наказом Міністерства економіки України від 25 жовтня 2021 року № 810-21 фармацевтичні професії мають такі назви: замість провізора – фармацевт, замість фармацевта – асистент фармацевта</i>)	враховано
С. 3, п. 8 вилучити 8. Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, повинні забезпечуватися навчально-методичними матеріалами з усіх освітніх компонентів. Зміст кожного з освітніх компонентів має бути представлено в мережі Інтернет або локальній мережі навчального закладу. У разі наявності в навчально-методичних матеріалах інформації, що становить державну таємницю, або конфіденційної інформації допускається доступ до такої інформації виключно в порядку, визначеному законодавством. (<i>хіба у професій, для яких запроваджено чи не запроваджено додаткове регулювання, може бути по іншому?</i>)	Частково враховано
До спеціальності 226 перший (бакалаврський) другий (магістерський) (бакалавр, як і молодший бакалавр є асистентами фармацевта, а не фармацевтами як магістри фармації; для них інші вимоги щодо обсягу навчання, компонент кваліфікаційного іспиту тощо)	враховано
кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти з відповідної освітньої програми (для заочної форми здобуття вищої освіти не більше 60 здобувачів), але не менше 5 осіб	враховано

(ліцензування здійснюється за освітньою програмою, а не формами навчання)	
– члени групи забезпечення мають вищу освіту рівня магістр/доктор філософії та науковий ступінь або вчене звання за спеціальностями «Фармація» (не менше 70% членів групи забезпечення), «Медицина», «Хімія» або відповідними за попередніми переліками спеціальностями. або науковий ступінь з фармацевтичних, медичних, хімічних чи біологічних наук; (відсутність квоти для фахівців з фармації та розширення спеціальностей для групи забезпечення повністю нівелюватиме освітній процес; нині і так у більшості ЗВО викладання фармацевтичних дисциплін здійснюється фахівцями, що не відповідають їх профілю; квота 70% пропонується у проєкті постанови також для спеціальностей «стоматологія» та «фізична терапія, ерготерапія»)	Частково враховано (квота)
– науково-педагогічні працівники дисциплін фундаментальної й професійної підготовки повинні мати вищу освіту рівня магістр/доктор філософії та/або науковий ступінь, що відповідає профілю дисципліни викладання; («мати вищу освіту» не достатньо, позаяк до рівнів вищої освіти відноситься також початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти та перший (бакалаврський) рівень)	Частково враховано
– частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями, вченими званнями або з вищої кваліфікаційною категорією за відповідною спеціальністю, які працюють у здобувача ліцензії (ліцензіата), – не менше 60%; (Відповідно до п.5 ст. 33 Закону України «Про вищу освіту» до складу кафедри входить не менше п’яти науково-педагогічних працівників, для яких кафедра є основним місцем роботи, і не менш як три з них мають науковий ступінь або вчене (почесне) звання, тобто не менше 60%; позаяк вища кваліфікаційна категорія надаються фармацевту за умови наявності стажу за фахом не менше 10 років, то норма не менше 70% є логічною для п. 4 Кадрового забезпечення).	Обговорити
Наявність навчальних, наукових, допоміжних та інших підрозділів, спеціалізованого обладнання, баз практики, клінік аптек тощо; (аптека логічніше для фармації ніж клініка)	Уніфікована назва підрозділу
спеціалізовані аудиторії та навчальні лабораторії із необхідним обладнанням для проведення занять відповідно до профілю освітньої програми: біологія; фізика; загальна та неорганічна хімія; органічна хімія; аналітична хімія; фармацевтична хімія, включаючи аналіз лікарських засобів;	Залишені європейські норми

біологічна хімія; анатомія та фізіологія; латинська мова (медична і фармацевтична термінологія); мікробіологія; фармакологія та фармакотерапія; фармацевтична технологія; токсикологія; фармакогнозія; законодавство, професійна етика; фізична і колоїдна хімія; патологічна фізіологія; фармацевтична ботаніка; організація та економіка фармації; фармацевтичний менеджмент і маркетинг; клінічна фармація та фармацевтична опіка. <i>(пояснення вище)</i>	
— симуляційний(-і) (тренінгівий(-і)) центр(-и) та навчальна(-і) аптека(-і), організовані та функціонуючі відповідно до ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібної торгівлі лікарськими засобами для відпрацювання практичних навичок та набуття фахових компетентностей здобувачами вищої освіти. (об'єднання двох пунктів усуває дублювання; відповідно до постанови КМ України від 28 березня 2018 р. № 334 (редакція від 22.10.2021) обов'язковими компонентами кваліфікаційного іспиту для спеціальності 226 Фармація, промислова фармація є КРОК 1; англійська мова професійного спрямування; КРОК 2, тобто проведення практично-орієнтованого кваліфікаційного чи об'єктивного структурованого практичного іспиту є не обов'язковим).	Не відповідає пропозиціям МОЗ
— бази практики, виробничі бази для практичної підготовки, що задовольняють таким вимогам: профіль бази – сучасні заклади охорони здоров'я різного профілю, зокрема аптечні заклади; лабораторії з контролю якості лікарських засобів; фармацевтичні виробництва; науково-дослідні інститути, що відповідають професійній діяльності за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація»; <i>(загальноприйняте «бази практики»; якщо вказувати сучасні, то треба уточнювати, а в чому сучасність; аптечні заклади є одночасно закладами охорони здоров'я)</i>	Частково враховано

надання доступу здобувачам до клінічної та іншої документації, необхідної для виконання програми практики; (<i>уточнення документації є лишнім, позаяк на базах практики ведуться різні види документів: адміністративні, виробничі, комерційні, фінансові, бухгалтерського обліку і звітності та ін.; їх перелік зазначається у програмах практики</i>)	Враховано
доступ до міжнародних реферативних та наукометричних баз даних Scopus, Web of Science та інших; (<i>наукометрична база даних – бібліографічна і реферативна база даних з інструментами для відстеження цитованості наукових публікацій</i>)	Враховано
Київський національний університет імені Тараса Шевченка	
Викласти п. 2 в такій редакції «Внести зміни до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» (Офіційний вісник України, 2016 р., № 7, ст. 345; 2021 р., № 34, ст. 151), додавши в пункті 40 після слова «дотримання» слово «кадрових», а після слова «вимог» слова «та вимог».	
п. 4 Постанови Враховуючи певні обставини і складнощі для закладів вищої освіти в умовах воєнного стану, бачиться за доцільне п. 4 викласти у такій редакції: “...ця постанова набирає чинності після завершення воєнного стану”.	Враховано
п. 3 Особливостей <i>пропонуємо визначення поняття «група забезпечення освітньої програми» визначити як групу науково-педагогічних та/або наукових працівників, які працюють у закладі вищої освіти (установі) за основним місцем роботи не менше одного календарного року, реалізують освітні компоненти освітньої програми і мають відповідну освітню та/або професійну кваліфікацію (далі – група забезпечення освітньої програми).</i>	Враховано
п. 3 Особливостей бачиться за доцільне рекомендувати <i>вжити термін не «кадрове забезпечення», а працівники, які реалізують освітні компоненти освітньої програми (тобто, «працівники, які реалізують освітні компоненти освітньої програми – сукупність всіх науково-педагогічних, наукових та/або педагогічних працівників, які реалізують освітні компоненти освітньої програми (далі – працівники)»)</i> та здійснити відповідну кореляцію вживання термінів за текстом Особливостей ліцензування освітньої діяльності у сфері вищої освіти за освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.	Не враховано, оскільки вимоги в особливостях ліцензування встановлені не до окремих працівників, а до всієї їх сукупності, які реалізують освітні компоненти ОП

п. 3 Особливостей <i>бачиться, що в визначенні поняття освітнього компонента освітньої програми доцільно зазначити, що здійснюється не «відображення», а «надається інформація», і таке надання здійснюється в документі про вищу освіту.</i>	Технічна правка
п. 3 Особливостей різновиди освітніх компонентів наводяться у пп. 17 п. 1 ст. 1 Закону України «Про вищу освіту». Враховуючи цей факт, <i>бачиться не доцільним дублювати визначення освітнього компонента освітньої програми в «Особливостях ліцензування освітньої діяльності у сфері вищої освіти за освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання».</i> п. 8 Особливостей <i>Бачиться за доцільне, щоб зміст освітніх компонентів був представлений на офіційній сторінці закладу фахової передвищої та вищої освіти.</i>	Враховано
До спеціальності 081 Виключити «– частка науково-педагогічних працівників для програм за другим (магістерським) рівнем, які мають вчене звання професора у сфері публічного права, приватного права та кримінальної юстиції – не менше 20%» як такий, при якому не виправдано не будуть враховані звання професора науково-педагогічних працівників у інших сферах юриспруденції, зокрема в сфері історико-правових наук. Такий підхід не корелюється і з положеннями Стандарту другого (магістерського) рівня спеціальності 081 Право.	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою
Виключити «забезпечення викладання не менше однієї юридичної дисципліни однією з офіційних мов Ради Європи за освітньою програмою бакалаврського рівня та не менше двох юридичних дисциплін за освітньою програмою магістерського рівня.» Вказана вимога: по-перше, не корелюється з вимогою щодо єдиної мови освітньої програми, яка має забезпечити викладання всіх освітніх компонентів; по-друге, не враховує те, що не всі здобувачі освіти, які навчаються як за програмою бакалаврського рівня, так і магістерського рівня, володіють одною і тою ж офіційною мовою Ради Європи, якою (якими) буде забезпечене викладання відповідних дисциплін.	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою
До особливих технологічних вимог щодо наявності матеріально-технічної бази: Зазначені вимоги є досить серйозними та потребують відповідної технічної і програмної забезпеченості закладу вищої освіти. На нашу думку, запровадження вказаних вимог може	Період приведення у відповідність збільшено

відбутись за умови закріплення певного перехідного періоду для відповідної технічної модернізації аудиторного фонду та організації доступу до фахових електронних баз даних. Крім того, наявність такої імперативної вимоги має узгоджуватись з її фінансово-економічних обґрунтуванням з огляду на кризові явища в економіці України і об'єктивне скорочення бюджетного фінансування закладів вищої освіти тощо. Відповідно вказані вимоги можуть бути запроваджені не раніше 2025 року.	
До спеціальності 293 кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше 20 40 (за умови дистанційного навчання – 60) здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм здобуття освіти з відповідної освітньої програми, але не менше 7 осіб. Слід виключити положення «але не менше 7 осіб» оскільки це штучно обмежить кількість членів групи забезпечення ОП	Пропозиція суперечить сутності підвищення вимог до освітніх програм та їх укрупнення, оскільки малокомплектні програми не здатні забезпечити адекватну якість підготовки.
«Не менше 40% членів групи забезпечення здобули юридичну освіту за другим (магістерським) або третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти в інших закладах вищої освіти. » слід виключити таке положення «в інших закладах вищої освіти», оскільки це поставить під загрозу виконання всіх наявних акредитованих ОП, які вочевидь зазнають штучно створеної підстави для дискримінації розробників ОП за місцем здобуття викладачами відповідного рівня вищої освіти.	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою та мають на меті стимулювати європейські підходи у формуванні кадрового складу ОП
«частка членів групи забезпечення, хто має досвід практичної роботи на посадах адвоката, нотаріуса, прокурора або судді, понад п'ять років, – не менше 10% для бакалаврських програм, не менше 20% для магістерських програм;»	Зазначення конкретних професій (посад) чітко визначає тип кваліфікації та тип практичного досвіду
«група забезпечення включає може включати щонайменше одного науково-педагогічного працівника – керівника юридичної клініки;»	Суперечить нормопроектувальній техніці та нівелює вимоги
«частка членів групи забезпечення, які мають документ, що засвідчує володіння щонайменше однією офіційною мовою Ради Європи на рівні не нижче B2 відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, або мають кваліфікаційні документи (документ про вищу освіту, науковий ступінь), що засвідчують кваліфікацію з англійської мови (для вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти – на рівні не нижче СМР 2 за мовним стандартом НАТО – STANAG 6001) з офіційної мови Європейського Союзу – не менше 70%;	Враховано, зазначено мови країн Ради Європи замість англійської. Вимога для військових визначена фахівцями відповідних закладів.
Виключити «забезпечення викладання не менше однієї юридичної дисципліни однією з офіційних мов Ради Європи за освітньою програмою бакалаврського рівня та не менше двох юридичних	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою

дисциплін за освітньою програмою магістерського рівня.» Вказана вимога: по-перше, не корелюється з вимогою щодо єдиної мови освітньої програми, яка має забезпечити викладання всіх освітніх компонентів; по-друге, не враховує те, що не всі здобувачі освіти, які навчаються як за програмою бакалаврського рівня, так і магістерського рівня, володіють одною і тою ж офіційною мовою Ради Європи, якою (якими) буде забезпечене викладання відповідних дисциплін.	
«профіль баз практики – суди, адвокатура, прокуратура, нотаріат, а також юридичні особи публічного та приватного права України та зарубіжних держав , які здійснюють діяльність з правозастосування, зокрема, юридичні служби органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, правозахисні та інших профільні громадські організації і юридичні клініки закладів вищої освіти, а також міжнародні організації та міжнародні суди; »	Враховано
«надання здобувачам на час практики робочих місць відповідних місць проведення практики. ;»	Норма введена з метою залучення здобувачів до виконання реальних робочих завдань з відповідним рівнем відповідальності. Норма пом'якшена
До спеціальності 222 «частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями, вченими званнями або з вищою (першою, другою) кваліфікаційною категорією за відповідною лікарською (провізорською) або біологічною спеціальностями , які працюють у здобувача ліцензії (ліцензіата) за основним місцем роботи та/або за сумісництвом – не менше 60%;	Враховано щодо першої категорії Інші пропозиції ведуть до суттєвого зниження/зміни вимог до науково-педагогічного складу, суперечить позиції МОЗ
«частка науково-педагогічних працівників зі стажем наукової , науково-педагогічної діяльності понад п'ять років або стажем практичної діяльності за профілем дисциплін освітнього циклу понад 10 5 років – не менше 70%;	Враховано частково.
«частка науково-педагогічних працівників, які мають практикуючими лікарями (керівниками в закладах охорони здоров'я) діючий сертифікат лікаря та/або є керівниками в закладах охорони здоров'я та регулярно здійснюють професійну діяльність за профілем дисциплін освітньої програми, – в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 50% від загального обсягу освітньої програми, з них зовнішніх фахівців-сумісників в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 20% обсягу освітньої програми;»	Пропозиція суперечить меті введення норми, спрямованої на зближення освіти та практичної діяльності. Всі медичні випускники, які пройшли інтернатуру, мають чинний сертифікат лікаря, але можуть не практикувати.

« фізикальних методів обстеження пропедевтики внутрішньої медицини та хірургії; »	Фізикальні методи можуть вивчатися в межах різних дисциплін, не обов'язково в межах пропедевтик
« анатомії та гістології людини (укомплектовані секційними столами, наявним наглядним матеріалом, макро- та мікропрепаратами, обладнанням для їх вивчення) (укомплектовані сучасними засобами навчання, обладнанням та програмним забезпеченням); »	Враховано частково
«кількість ліжок – не менше 350 100 (для річного ліцензійного обсягу до 50 осіб), не менше 900 200 ліжок (для річного обсягу до 200 осіб); прописані норми кількості ліжок потребують зменшення, знайти клініку на 900 ліжок в наш час практично нереально	Вимоги базуються на європейських та світових вимогах. Також Особливості не вимагають 900 ліжок в одній клініці. Визначена сукупна кількість ліжок.
наявність стаціонару з як мінімум з такою профілізацією двох таких встановлених профілізацій: терапевтичне, педіатричне, фтизіатричне, дерматовенерологічне, неврологічне, психіатричне, загальної хірургії, інфекційне, ортопедії та травматології, отоларингології, офтальмології, гінекології та пологове відділення;	Вимоги базуються на європейських та світових вимогах. Підготовка майбутнього лікаря не може базуватись тільки на двох профілізаціях. Вимога до профілізацій відноситься сукупно до всіх клінік, з якими працює ЗВО. Відповідно уточнено в тексті.
клінічний науково-педагогічний персонал надає медичну допомогу науково-педагогічні працівники, які мають діючий сертифікат лікаря відповідної спеціальності, надають медичну допомогу (в т.ч. консультативну) в клініці в обсязі не менше 25% робочого часу із обов'язковим залученням здобувачів до надання медичної допомоги (під наглядом);	Враховано
« надання здобувачам на час практики робочих місць; забезпечення здобувачів освіти матеріально-технічними засобами для реалізації відповідної програми практики. »	Норма пом'якшена
До спеціальності 224 «частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями, вченими званнями або з вищою (першою, другою) кваліфікаційною категорією за відповідною лікарською (провізорською) або біологічною спеціальностями , які працюють у здобувача ліцензії (ліцензіата) за основним місцем роботи та/або за сумісництвом – не менше 60%;	Враховано щодо першої категорії Інші пропозиції ведуть до суттєвого зниження/зміни вимог до науково-педагогічного складу, суперечить позиції МОЗ
«частка науково-педагогічних працівників зі стажем наукової , науково-педагогічної діяльності понад п'ять років або стажем практичної діяльності за профілем дисциплін освітнього циклу понад 10 5 років – не менше 70%;»	Враховано частково.
До спеціальності 251 Кадрове забезпечення освітніх компонентів повинне відповідати таким вимогам:	Враховано

- науково-педагогічні працівники дисциплін професійного циклу освітніх компонентів мають вищу освіту, або науковий ступінь, або досвід практичної діяльності	
Особливі технологічні вимоги щодо наявності матеріально-технічної бази. Наявність навчальних, наукових, допоміжних та інших підрозділів, спеціалізованого обладнання, баз практики, клінік тощо - спеціалізовані навчальні лабораторії (кабінети) відповідно до профілю освітньої програми та навчальних дисциплін, оснащені відповідним обладнанням, професійно-орієнтованим програмним забезпеченням, вивчення якого передбачено освітньою програмою; - загальновійськовий полігон (стрільбище) (автодром та/або танкодром), якщо їх наявність є необхідною складовою освітнього процесу за освітньою програмою; навчально-наукові (наукові) підрозділи за профілем освітньої програми з доступом для здобувачів та науково-педагогічних (наукових) працівників	Враховано
залучення здобувачів до професійної діяльності за спеціальністю відповідно (під наглядом) до програм практики; - можливість одночасного дистанційного безкоштовного індивідуального доступу здобувачів та науково-педагогічних працівників до електронних ресурсів бібліотеки/репозиторію через мережу Інтернет, крім інформації з обмеженим доступом;	
Кафедра інформаційного, господарського та адміністративного права Факультету соціології і права КПІ ім. Ігоря Сікорського	
До спеціальності 081 «Право» Група забезпечення освітньої програми повинна відповідати таким вимогам: — кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше 20 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм здобуття освіти з відповідної освітньої програми, але не менше 7 осіб. Група забезпечення визначається для конкретної освітньої програми. Освітня програма розробляється та впроваджується для певного рівня ВО.	Враховано
— Не менше 40% членів групи забезпечення мають вищу освіту рівня магістр/доктор філософії за спеціальностями «Право», «Міжнародне право» або відповідними за попередніми переліками спеціальностями або науковий ступінь з юридичних наук. Не менше 40% членів групи забезпечення здобули вищу освіту рівня магістр/доктор філософії за спеціальностями	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою та мають на меті стимулювати європейські підходи у формуванні кадрового складу ОП

«Право», «Міжнародне право» або відповідними за попередніми переліками спеціальностями в інших закладах вищої освіти Запропонована вимога штучно обмежує академічну незалежність ЗВО та суперечить ЗУ «Про вищу освіту» у питанні автономії закладу вищої освіти. Зокрема, це стосується самостійності, незалежності та відповідальності закладу вищої освіти у прийнятті рішень стосовно організації освітнього процесу і самостійного добору і розстановки кадрів у межах, встановлених цим Законом. Обов'язковість формування групи забезпечення з випускників інших закладів вищої освіти не сприятиме формуванню правничих шкіл та розвитку освітньо-наукового ступеня вищої освіти	Також нагадаємо, що стаття 32 Закону України «Про вищу освіту» визначає, що зов в межах автономії має право 5) формувати та затверджувати власний штатний розпис відповідно до законодавства. Цим законом передбачено запровадження особливостей ліцензування.
- частка членів групи забезпечення, хто має досвід практичної роботи на посадах адвоката, нотаріуса, прокурора або судді (для освітніх програм, пов'язаних з кримінальним правом, кримінологією, слідчою або правоохоронною діяльністю також на посадах слідчого, дізнавача, детектива) від п'яти років, – не менше 10% для бакалаврських програм, не менше 20% для магістерських програм. До таких осіб не застосовується вимога пункту 36 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (щодо необхідності мати не менше чотирьох досягнень у професійній діяльності за останні п'ять років, визначених у пункті 38 цих Ліцензійних умов) Запропонована вимога до членів групи забезпечення освітньої програми покликана суттєво підвищити якість надання освітніх послуг та максимального наблизити освітній процес до виробничої необхідності. Однак у комплексі з іншими вимогами до НПП у питаннях наукової складової та відповідності вимогам щодо досягнень у професійній діяльності, такі вимоги можуть створити кадровий колапс у найближчій перспективі	Враховано
– частка членів групи забезпечення, які мають документ, що засвідчує володіння щонайменше однією офіційною мовою Ради Європи на рівні не нижче B2 відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, або мають кваліфікаційні документи (документ про вищу освіту, науковий ступінь), що засвідчують кваліфікацію з англійської мови (для вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти – на рівні не нижче СМР-2 за мовним стандартом НАТО - STANAG 6001) – не менше 50% (для освітніх програм, пов'язаних з кримінальним правом, кримінологією, слідчою або правоохоронною діяльністю, – не менше 25%);	До обговорення з фаховою спільнотою

Зменшення показника для освітніх програм, пов'язаних з кримінальним правом, кримінологією, слідчою або правоохоронною діяльністю зумовить порушення принципу рівності в межах однієї спеціальності. Тому доцільніше встановити загальний показник на рівні 50%	
Враховуючи, що запропоновані вимоги передбачають обов'язкове залучення до групи забезпечення осіб, які мають досвід практичної діяльності (обов'язкова частка членів групи забезпечення, хто має досвід практичної роботи на посадах адвоката, нотаріуса, прокурора або судді та частка науково-педагогічних працівників, що здійснюють практичну діяльність адвоката, нотаріуса, прокурора, судді та працюють у закладі освіти за сумісництвом або мають статус самозайнятої особи) та передбачаючи, що обидві категорії таких осіб продовжують здійснювати практичну діяльність і зможуть бути залучені на умовах сумісництва, не вбачається доцільним збільшення частки науково-педагогічних працівників, які працюють у здобувача ліцензії за основним місцем роботи. Тому пропонується залишити положення Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (п.35): «Частка науково-педагогічних (педагогічних) та/або наукових працівників, які мають науковий ступінь та/або вчене звання та працюють у здобувача ліцензії (ліцензіата) за основним місцем роботи, повинна становити не менше 50 відсотків на відповідному рівні вищої освіти або за освітньою програмою, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, на відповідному рівні вищої освіти, з них осіб, які мають науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора, повинна становити: для другого (магістерського) рівня вищої освіти - не менше 10 відсотків»	До обговорення в робочій групі
Пропонується виключити Збільшення кількості аудиторій з мультимедійним обладнанням вдвічі у порівнянні вимогами, що діють нині (відповідно до ч.3 п.39 постанови КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1187) в умовах зменшення фінансування та теоретично можливого відтоку студентів є великим навантаженням на заклад освіти та в умовах дистанційного або змішаного формату навчання не вплине на якість освітньої діяльності за певною освітньою програмою	Враховано
Пропонуємо прибрати пункт – «члени групи забезпечення мають стаж науково-педагогічної діяльності та/або практичної діяльності в юридичній сфері – не менше п'яти років для програм за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, не менше семи років для програм за другим (магістерським) рівнем вищої освіти;» в розділі «Особливі кадрові вимоги», оскільки в розділі «Кадрове забезпечення освітніх компонентів повинне відповідати таким вимогам» вказана інша норма: – частка науково-педагогічних працівників зі стажем науково-педагогічної діяльності для програм за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти понад п'ять років, для програм за другим (магістерським) рівнем вищої освіти понад сім років – не менше 70%;	Вимоги стосуються різних груп

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара	
До спеціальності 081 «Право» члени групи забезпечення мають вищу освіту рівня магістр/доктор філософії за спеціальностями «Право», «Міжнародне право» або відповідними за попередніми переліками спеціальностями або науковий ступінь з юридичних наук. Не менше 40 20% членів групи забезпечення здобули вищу освіту рівня магістр/доктор філософії за спеціальностями «Право», «Міжнародне право» або відповідними за попередніми переліками спеціальностями в інших закладах вищої освіти;	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою та мають на меті стимулювати європейські підходи у формуванні кадрового складу ОП
частка членів групи забезпечення, хто має стаж науково-педагогічної діяльності та/або практичної діяльності в юридичній сфері не менше 70% – не менше п’яти років для програм за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, не менше семи років для програм за другим (магістерським) рівнем вищої освіти;	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою та спрямовані на забезпечення якості освіти
частка членів групи забезпечення, хто має досвід практичної роботи на посадах адвоката, нотаріуса, прокурора або судді, від п’яти років, — не менше 10% для бакалаврських програм, не менше 20% для магістерських програм; хто має досвід професійної діяльності у сфері права від 3-х років не менше 7% для бакалаврських програм, не менше 12% для магістерських програм;	Зазначення конкретних професій (посад) чітко визначає тип кваліфікації та тип практичного досвіду
частка науково-педагогічних працівників для програм за другим (магістерським) рівнем, які мають вчене звання професора у сфері публічного права, приватного права та кримінальної юстиції – не менше 20 10%	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою та спрямовані на забезпечення якості освіти
частка науково-педагогічних працівників зі стажем науково-педагогічної діяльності для програм за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти понад п’ять років, для програм за другим (магістерським) рівнем вищої освіти понад сім років – не менше 70 50 %	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою та спрямовані на забезпечення якості освіти
частка науково-педагогічних працівників, що здійснюють практичну діяльність адвоката, нотаріуса, прокурора, судді та працюють у закладі освіти за сумісництвом або мають статус самозайнятої особи, – в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 40 7% від загального обсягу освітньої програми	Пропозиція суперечить меті введення норми, спрямованої на зближення освіти та практичної діяльності.
забезпечення викладання не менше 50% лекцій для однієї юридичної дисципліни однією з офіційних мов Ради Європи за освітньою програмою бакалаврського рівня та не менше 50% лекцій для двох юридичних дисциплін за освітньою програмою магістерського рівня	Викладання лише лекцій іншою мовою не впливає на рівень володіння англійською мовою
забезпечення навчальних аудиторій мультимедійним обладнанням повинно становити не менше 30% кількості аудиторій	Враховано
бази практики, що задовольняють таким вимогам: профіль баз практики – суди, адвокатура, прокуратура, нотаріат, органи досудового розслідування, а також юридичні особи публічного та	Особа без досвіду не може керувати практикою

приватного права, які здійснюють діяльність з правозастосування, зокрема, юридичні служби органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, правозахисні та інших профільні громадські організації і юридичні клініки закладів вищої освіти; наявність договорів з базами практики за профілем освітньої програми, які охоплюють повний річний ліцензований обсяг, які задовольняють зокрема таким вимогам: - забезпечення кваліфікованого керівництва практичною підготовкою здобувачів працівником бази практики з освітнім рівнем не нижче магістра та досвідом практичної діяльності в сфері права не менше 5 років; - надання доступу здобувачам до службової документації (за виключенням інформації з обмеженим доступом), взаємодії з клієнтам тощо, необхідних для виконання програми практики; – надання здобувачам на час практики робочих місць	Враховано щодо робочих місць
частка членів групи забезпечення, які мають документ, що засвідчує володіння щонайменше однією офіційною мовою Ради Європи на рівні не нижче B2 відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, або мають кваліфікаційні документи (документ про вищу освіту, науковий ступінь), що засвідчують кваліфікацію з англійської мови (для вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти – на рівні не нижче СМР-2 за мовним стандартом НАТО - STANAG 6001) – не менше 70 40 % (для освітніх програм, пов'язаних з кримінальним правом, кримінологією, слідчою або правоохоронною діяльністю, – не менше 25%)	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою та спрямовані на забезпечення якості освіти
До спеціальності 223 – члени групи забезпечення мають вищу освіту рівня магістр/доктор філософії за спеціальностями «Медсестринство», «Медицина», «Педіатрія» або відповідними за попередніми переліками спеціальностей або науковий ступінь з медичних наук;	Рівень молодшого бакалавра, молодшого спеціаліста не вбачається достатнім для викладання на рівні бакалавра
– члени групи забезпечення мають стаж науково-педагогічної діяльності не менше п'яти років або практичної діяльності в сфері охорони здоров'я не менше десяти п'яти років.	Враховано частково
- частка науково-педагогічних працівників з вищою освітою за спеціальністю 223 Медсестринство, 222 Медицина, 228 Педіатрія, науковими ступенями, вченими званнями або з вищою кваліфікаційною категорією за відповідною спеціальністю або основними освітніми компонентами за профілем спеціальності, які працюють у здобувача ліцензії (ліцензіата) за основним місцем роботи та/або за сумісництвом – не менше 40% (для бакалаврів) та не менше 60% (для магістрів);	Вимога стосувалась ступенів та звань без прив'язки до спеціальності. Звуження вимоги. Також згідно такого формулювання 60% науково-педагогічних працівників, які працюють у ЗВО, можуть не мати вищу освіту за відповідними спеціальностями.

– частка (науково-)педагогічних працівників зі стажем (науково-)педагогічної діяльності не менше п'яти років або стажем практичної діяльності за профілем дисципліни освітньої програми понад десять п'ять років – не менше 70 50 %;	Враховано частково
- спеціалізовані аудиторії та навчальні лабораторії із необхідним обладнанням, у тому числі такі, що знаходяться на базі закладів-партнерів ЗВО , для проведення занять із:	Враховано
- науково-дослідні лабораторії відповідно до профілю кафедр з доступом для здобувачів та науково-педагогічних працівників, у тому числі такі, що знаходяться на базі закладів-партнерів ЗВО ;	Враховано
Виключити: - клінічний (науково-)педагогічний персонал надає медичну допомогу в клініці в обсязі не менше 25% робочого часу із обов'язковим залученням здобувачів до надання медичної допомоги (під наглядом) Клініки підпорядковуються МОЗ або територіальним громадам, віддавати подібні розпорядження ЗВО не має жодного права. Врегулювання даного питання не може бути покладено на ЗВО, це має вирішуватися виключно у наказовому порядку через органи влади (МОЗ або виконавчі органи територіальної громади), яким підпорядковані медичні заклади (це поза межами юрисдикції навіть МОН)	До обговорення з МОЗ
– симуляційний центр для відпрацювання клінічних навичок та проведення ЄДКІ (зокрема ОСКІ) та/або фантомні класи, у тому числі потужності профільних закладів-партнерів ЗВО на основі договорів про співпрацю ;	враховано
- Зауважуємо, що оплата робочих місць забезпечується за рахунок закладу, який надає ці місця, і підпорядковується іншій управляючій системі, зокрема МОЗ. Вирішення таких питань не відноситься до компетентції ЗВО.	Враховано
До спеціальності 224 - члени групи забезпечення мають вищу освіту та/або науковий ступінь та/або вчене звання за спеціальностями «Технології медичної діагностики та лікування», «Медицина», «Педіатрія», галузі знань «Біологія» (спеціалізацій відповідних клінічних) (не менше 50% членів групи забезпечення) або відповідними за попередніми переліками спеціальностями або науковий ступінь з медичних чи біологічних наук ;	Враховано частково в частині, що не суперечить позиції робочої групи МОЗ по спеціальності 224
– члени групи забезпечення мають стаж науково-педагогічної діяльності в сфері технологій медичної діагностики та лікування не менше п'яти років або практичної діяльності в сфері технологій медичної діагностики та лікування не менше десяти п'яти років.	Враховано частково

- частка науково-педагогічних працівників з вищою освітою за спеціальністю 224 Технології медичної діагностики та лікування, науковими ступенями, вченими званнями або з вищої кваліфікаційною категорією за відповідною спеціальністю або основними освітніми компонентами за профілем спеціальності, які працюють у здобувача ліцензії (ліцензіата) за основним місцем роботи та/або за сумісництвом – не менше 50 40% (для бакалаврів) та не менше 70 60% (для магістрів);	Вимога стосується ступенів та звань без прив'язки до спеціальності. Звуження вимоги. Також згідно такого формулювання 60% науково-педагогічних працівників, які працюють у ЗВО, можуть не мати вищу освіту за відповідними спеціальностями. Суперечить іншим пропозиціям даного закладу.
– частка (науково-)педагогічних працівників зі стажем (науково-)педагогічної діяльності не менше п'яти років або стажем практичної діяльності за профілем дисципліни освітньої програми понад десять п'ять років – не менше 70 50 %;	Враховано частково
– частка зовнішніх фахівців-сумісників, що здійснюють практичну діяльність за профілем дисциплін освітньої програми (практикуючі лікарі з лабораторної та клінічної медицини, професіонали з вищою немедичною освітою з медико-лабораторної справи, залучених до викладання – в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 20 10% від загального обсягу освітньої програми	Пропозиція суперечить меті введення норми, спрямованої на зближення освіти та практичної діяльності.
- спеціалізовані аудиторії та навчальні лабораторії із необхідним обладнанням, у тому числі такі, що знаходяться на базі закладів-партнерів ЗВО, для проведення занять із:	Враховано
- науково-дослідні лабораторії відповідно до профілю кафедр з доступом для здобувачів та науково-педагогічних працівників, у тому числі такі, що знаходяться на базі закладів-партнерів ЗВО;	Враховано
- афілійовані та/або власні лабораторії медичного профілю (гістологічних, гістохімічних, клініко-діагностичних, біохімічних, бактеріологічних, вірусологічних, імунологічних, цитологічних, молекулярно-генетичних, патологоанатомічних, санітарно-гігієнічних тощо), організовані та акредитовані згідно ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики та інших відповідних видів діяльності, для набуття фахових компетентностей здобувачами вищої освіти, у тому числі у закладах-партнерах ЗВО на основі договорів про співпрацю;	
– симуляційний центр для відпрацювання клінічних навичок та проведення ЄДКІ (зокрема ОСКІ) та/або фантомні класи, у тому числі потужності профільних закладів-партнерів ЗВО на основі договорів про співпрацю;	враховано
- Зауважуємо, що оплата робочих місць забезпечується за рахунок закладу, який надає ці місця, і підпорядковується іншій управляючій системі, зокрема МОЗ. Вирішення таких питань не відноситься до компетентції ЗВО.	Враховано

До спеціальності 227 - члени групи забезпечення мають вищу освіту та/або науковий ступінь за спеціальностями «Фізична терапія, ерготерапія» (не менше 70 50% членів групи забезпечення), «Фізична реабілітація» або відповідними за попередніми переліками спеціальностями;	Вимоги базуються на європейських / світових вимогах до освітніх програм з фізичної терапії та/або ерготерапії та з необхідністю забезпечити розвиток спеціальності як частини галузі знань охорони здоров'я
- частка науково-педагогічних працівників з вищою освітою за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія, науковими ступенями, вченими званнями або з вищої кваліфікаційною категорією за відповідною спеціальністю або основними освітніми компонентами за профілем спеціальності, які працюють у здобувача ліцензії (ліцензіата) за основним місцем роботи та/або за сумісництвом – не менше 50 40% (для бакалаврів) та не менше 70 60% (для магістрів);	Вимога стосується ступенів та звань без прив'язки до спеціальності. Звуження вимоги. Також згідно такого формулювання 60% науково-педагогічних працівників, які працюють у ЗВО, можуть не мати вищу освіту за відповідними спеціальностями. Суперечить іншим пропозиціям даного закладу.
- частка науково-педагогічних працівників, які є практикуючими фахівцями та регулярно здійснюють професійну діяльність за профілем дисципліни освітньої програми, – в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 50 40% (для бакалаврів та магістрів) від обсягу клінічних дисциплін освітньої програми, з них зовнішніх фахівців-сумісників в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 20 10% обсягу освітньої програми;	Пропозиція суперечить меті введення норми, спрямованої на зближення освіти та практичної діяльності.
– спеціалізовані кабінети/навчальні аудиторії доклінічної практики для опанування здобувачами практичних навичок відповідно до вимог стандартів вищої освіти відповідного освітнього рівня (магістратури та бакалаврату) для різних станів здоров'я, вікових груп та причин обмеження повсякденного функціонування, з відповідним обладнанням як на базі ЗВО та і на клінічних базах. базах практики та у закладах-партнерах ЗВО на основі договорів про співпрацю;	Враховано
– науково-дослідна лабораторія та /або науково-дослідний інститут, у тому числі на базі закладів-партнерів ЗВО на основі договорів про співпрацю за профілем освітньої програми з доступом для здобувачів та науково-педагогічних працівників, на базі якого магістри мають змогу опанувати/навчитися інтепретувати сучасні методи досліджень (нейроміографія, спірографія, стабілометрія, відеокomp'ютерний аналіз ходьби, гоніометрія тощо);	Враховано
– симуляційний центр для відпрацювання професійних практичних вмінь та навичок, заходів домедичної допомоги, підготовки та проведення ЄДКІ (зокрема ОСКІ) з манекенами дорослих та дітей, у тому числі на базі закладів-партнерів ЗВО на основі договорів про співпрацю;	Враховано

– афілійована(-і) та/або власна(-і) університетська(-і) клініка(-и), та/або реабілітаційний центр, та/або афілійовані заклади охорони здоров'я, для набуття фахових компетентностей здобувачами вищої освіти та надання послуг населенню згідно діючого законодавства України, клініки та реабілітаційні центри і установи, заклади охорони здоров'я – партнери ЗВО на основі договорів про співпрацю;	Враховано
- Зауважуємо, що оплата робочих місць забезпечується за рахунок закладу, який надає ці місця, і підпорядковується іншій управляючій системі, зокрема МОЗ. Вирішення таких питань не відноситься до компетенції ЗВО.	Враховано
Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана"	
Категорія (група забезпечення освітньої програми) не використовується Ліцензійних умовах провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»	Саме тому в цьому документі дано визначення терміну
члени групи забезпечення мають вищу освіту рівня магістр/доктор філософії за спеціальностями «Право», «Міжнародне право» або відповідними за попередніми переліками спеціальностями або науковий ступінь з юридичних наук. Не менше 40% членів групи забезпечення здобули вищу освіту рівня магістр/доктор філософії за спеціальностями «Право», «Міжнародне право» або відповідними за попередніми переліками спеціальностями в інших закладах вищої освіти; <i>Пропонована редакція</i> <i>не менше 40% членів групи забезпечення мають вищу освіту рівня магістр/доктор філософії за спеціальностями «Право», «Міжнародне право» або відповідними за попередніми переліками спеціальностями або науковий ступінь з юридичних наук;</i>	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою та мають на меті стимулювати європейські підходи у формуванні кадрового складу ОП
члени групи забезпечення мають стаж науково-педагогічної діяльності та/або практичної діяльності в юридичній сфері – не менше п'яти років для програм за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, не менше семи років для програм за другим (магістерським) рівнем вищої освіти; Коментар. Необґрунтована та дискримінаційна вимога щодо розміру стажу науково-педагогічної діяльності до членів групи забезпечення	Група забезпечення є частиною кадрового складу, яка повинна мати достатній досвід для забезпечення реалізації освітньої програми на належному рівні якості та професіоналізму
<i>частка членів групи забезпечення, хто має досвід практичної роботи на посадах адвоката, нотаріуса, прокурора або судді, від п'яти років, – не менше 10% для програм за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, не менше 20% для програм за другим (магістерським) рівнем вищої освіти; для освітніх програм, пов'язаних з кримінальним правом, кримінологією,</i>	Враховано

<i>слідчою або правоохоронною діяльністю, частка членів групи забезпечення, хто має досвід практичної роботи на посадах адвоката, нотаріуса, прокурора або судді, слідчого, дізнавача, детектива від п'яти років, – не менше 10% для програм за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, не менше 20% для програм за другим (магістерським) рівнем вищої освіти;</i>	
Зважаючи на те, що згідно пропонованого проєкта лише одна дисципліна повинна викладатися англійською мовою на програмах за першим (бакалаврським рівнем) вищої освіти (дві на програмах за другим (магістерським) рівнем вищої освіти), вимога по те, щоб 70% членів групи забезпечення відповідали цій вимозі є незрозумілим.	Група забезпечення є частиною кадрового складу, яка повинна мати достатній досвід для розробки та забезпечення реалізації освітньої програми на належному рівні якості та професіоналізму, у тому числі бути здатна читати джерела іноземною мовою
Відповідно до нормативно-правових документів та роз'яснювальних листів МОН не визначено обов'язковість подання декларації про академічну доброчесність	Даний проєкт нормативно-правового документу встановлює таку норму.
<i>Кадрове забезпечення освітніх компонентів програм повинне відповідати таким вимогам:</i>	В тексті зазначено, що далі використовуватиметься термін «освітній компонент».
<i>частка науково-педагогічних працівників для програм за другим (магістерським) рівнем, які мають вчене звання професора у сфері публічного права та / або приватного права та / або кримінальної юстиції – не менше 20%;</i>	Враховано
<i>– забезпечення викладання не менше однієї юридичної дисципліни однією з офіційних мов Ради Європи за освітньою програмою бакалаврського рівня та не менше двох юридичних дисциплін за освітньою програмою магістерського рівня.</i> <i>Дана вимога має бути також визначена у відповідних стандартах вищої освіти за спеціальністю, оскільки саме на підставі цього документи формується перелік освітніх компонент програми. Наразі цієї вимоги у Стандартах не має.</i>	зво самостійно розробляє освітню програму для ліцензованих спеціальностей
Існує пряма заборона МОН України щодо існування структурних підрозділів, які б містили у своїй назві слово «Центр» (окрім підрозділу пов'язано з інформаційними технологіями)	Назва структурного підрозділу визначається
Згідно з Типовим положення про юридичну клініку вищого навчального закладу України (Наказ МОН України від 03.08.2006 № 592) п. 4.3. «Структуру та чисельність співробітників юридичної клініки визначає керівник вищого навчального закладу», а не інші організації. Також це специфічна умова реалізації освітньої програми у спеціальності 08 «Право», тому ця вимога має бути визначена у відповідному Стандарті вищої освіти. Наразі її не має	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою Норми постанови КМУ мають вищу силу. Вимоги щодо юридичної клініки змінюються саме через їхню неефективність.

Специфічна вимога щодо лабораторія (зал) моделювання судових засідань має бути зазначена у відповідному Стандартів вищої освіти. Наразі її не має	Згідно Закону України «Про вищу освіту» саме особливості ліцензування визначають вимоги щодо наявності певної матеріально-технічної бази
<i>забезпечення навчальних аудиторій мультимедійним обладнанням повинно становити не менше 50% кількості аудиторій, задіяних при реалізації освітньої програми певного рівня вищої освіти;</i>	Враховано по суті
Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького	
До спеціальності 221 У пункті <i>«частка науково-педагогічних працівників, які є практикуючими лікарями (керівниками в закладах охорони здоров'я) та регулярно здійснюють професійну діяльність за профілем дисципліни освітньої програми, – в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 50% від загального обсягу освітньої програми, з них зовнішніх фахівців-сумісників в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 20% обсягу освітньої програми»</i> - видалити обов'язкову вимогу залучення зовнішніх фахівців-сумісників та встановити, що їх можна залучати при наявності виробничої необхідності, проте їх частка не повинна перевищувати 20%;	Пропозиція суперечить меті введення норми, спрямованої на зближення освіти та практичної діяльності, залучення нових фахівців.
У пункті <i>«мінімальна кількість науково-педагогічних працівників з відповідною освітою, кваліфікацією та/або стажем роботи відносно кількості студентів – один працівник до 6 студентів»</i> збільшити мінімальну кількість до середньої кількості студентів в академічній групі – 12-14;	Норму зменшено
До пункту <i>«стоматологічні науки та теми»</i> додати тему основ щелепно-лицевої хірургії та реконструктивної хірургії голови та шиї	Цей розділ відсутній у відповідних європейських рекомендаціях
У пункті <i>«спеціалізовані навчальні лабораторії профільних клінічних кафедр із необхідним обладнанням відповідно до табелів оснащення кабінетів відповідної спеціалізації), зокрема»</i> незрозуміло, що мається на увазі – <i>дентальна</i>; також дивує необхідність таких як <i>«патологія порожнини рота»</i> та <i>«біологія порожнини рота»</i> - пропонується їх не згадувати, бо вони не матимуть жодного практичного значення та нестимуть лише декларативні назви;	Пропозиція суперечить відповідним європейським рекомендаціям

У пункті «науково-дослідні лабораторії відповідно до профілю кафедр з доступом для здобувачів та науково-педагогічних працівників» - аналогічно, вона нестиме лише декларативну функцію – зазначати, що лише при необхідності вони можливі;	ЗВО повинні мати науково-дослідні можливості для здобувачів. Організація їх окремо для кожної кафедри чи декількох кафедр вирішується ЗВО
У пункті «фантомні класи та фантоми голови (стоматологічні моделі) дорослих та дітей з необхідним приладдям та витратними матеріалами (1 клас на 12 здобувачів) з можливістю забезпечення двостороннього відео зв'язку, що дає змогу викладачу демонструвати практичні навички та контролювати виконання студентами всіх етапів стоматологічних маніпуляцій» - збільшити до 14 здобувачів (встановлене навантаження на одного викладача) та видалити вимогу двостороннього відео-зв'язку;	Враховано
У пункті «співвідношення студентів до пацієнтів стаціонару – 1 до 2» - спростити вимоги, враховуючи, що статистично відділення щелепово-лицевої хірургії у середньому розраховане на 30 стаціонарних ліжок;	Норму видалено
У пункті «співвідношення студентів до кабінету – 2 до 1» - збільшити кількість до 6 до 1;	Норму зменшено
У пункті «наявність реабілітаційного відділення» - схожі спеціалізовані відділення переважно відсутні у клініках, а за реабілітацію хворих відповідають окремі спеціалісти у кожному окремому відділенні – тому просимо цю вимогу видалити.	Враховано
До спеціальності 222 члени групи забезпечення мають вищу освіту рівня магістр та науковий ступінь або вчене звання за спеціальностями «Медицина», «Педіатрія» або відповідними за попередніми переліками спеціальностей та/або науковий ступінь з медичних наук (з біологічних, хімічних наук);	враховано
науково-педагогічні працівники дисциплін професійного циклу (як фундаментальних, так й клінічних) повинні мати вищу освіту (або закінчену інтернатуру з відповідної спеціальності, чи вторинну лікарську спеціалізацію) та/або науковий ступінь, що відповідає профілю дисципліни викладання;	Враховано
частка науково-педагогічних працівників, які є практикуючими лікарями (або керівниками в закладах охорони здоров'я) та регулярно здійснюють професійну діяльність за профілем дисциплін освітньої програми, – в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не	Враховано крім обсягу залучення фахівців-сумісників

менше 50% від загального обсягу освітньої програми, з них зовнішніх фахівців-сумісників в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 20% обсягу освітньої програми;	
Площа навчальних приміщень для проведення освітнього процесу повинна становити не менше ніж 5 2,4 кв. метра на одну особу, з урахуванням не більше двох змін, але не менше 5000 кв. метрів для закладу вищої освіти та не менше 2000 кв. метрів для територіально відокремленого структурного підрозділу закладу вищої освіти з урахуванням ліцензованих обсягів всіх дійсних ліцензій.	Враховано
До спеціалізовані аудиторії для проведення занять Розділити: «анатомії людини (укомплектовані секційними столами, наявним наглядним матеріалом, препаратами, обладнанням для їх вивчення); гістології, цитології, ембріології (укомплектовані наглядним матеріалом, мікропрепаратами, обладнанням для їх вивчення);» вилучити «екології», або додати до гігієни	Враховано
– спеціалізовані навчальні лабораторії із необхідним обладнанням, зокрема такого профілю: морфологічна (із забезпеченням нормальних та патологічних макро- та мікропрепаратів, обладнанням для їх виготовлення та вивчення); фізіологічна; біохімічна (зокрема клінічна);	Розділені
– власна(-і) університетська(-і) клініка(-и) та/або афілійовані заклади охорони здоров'я, організовані згідно ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики, для набуття фахових компетентностей здобувачами вищої освіти та надання медичних послуг населенню згідно діючого законодавства України (при ліцензуванні освітньої програми медичного профілю вперше на момент відкриття кількісні вимоги можуть становити 50% від повних, але клініка має бути розгорнута в повному обсязі до завершення першого повного циклу підготовки після ліцензування), що сукупно задовольняють таким вимогам:	Використання інших клінік на додаток до університетської, для забезпечення навчального процесу – стандартна практика усьоуди у світі

кількість ліжок – не менше 350 (для річного ліцензійного обсягу до 50 осіб), не менше 900 ліжок (для річного обсягу до понад 200 осіб);	Зростання кількості набору призводить до пропорційного збільшення потреби в ліжках
наявність відділень стаціонару як мінімум з такою профілізацією: терапевтичне, педіатричне, фтизіатричне, дерматовенерологічне, неврологічне, психіатричне, загальної хірургії, інфекційне, ортопедії та травматології, отоларингології, офтальмології, гінекології та пологове відділення;	враховано
наявність відділення радіології, обладнаного необхідною діагностичною апаратурою. як мінімум стаціонарними рентген-апаратами на 300 мА, 600 мА, 800 мА з флюороскопією, мобільними рентген-апаратами на 60 мА, 100 мА, апаратом для кольорової УЗД, комп'ютерним томографом (мінімум спіральний 16-зрізовий); для річного обсягу до 200 осіб також має бути магнітно-резонансний томограф на 1,5 Тл;	Враховано частково
Клінічний науково-педагогічний персонал клінічних кафедр надає медичну допомогу в клініці в обсязі не менше 25% робочого часу із обов'язковим залученням здобувачів до надання медичної допомоги (під наглядом);	Враховано
забезпечення кваліфікованого керівництва практичною підготовкою здобувачів працівником бази практики з освітнім рівнем не нижче магістра (або відповідним освітньо-кваліфікаційним рівнем за попередніми переліками) та досвідом практичної діяльності не менше 5 років;	Рівність прав спеціаліста магістру визначена Законом України «Про вищу освіту» Особа без досвіду не може керувати практикою
залучення здобувачів до професійної практичної діяльності за спеціальністю (під наглядом); Змінити «професійної» на «практичної» з огляду на різні види практики	Враховано частково
Вилучити: «надання здобувачам на час практики робочих місць.» (це передбачено іншими нормативно-правовими актами)	Враховано по суті
Вилучити: «(для дисциплін гуманітарного, соціального та економічного спрямування – за останні п'ять років).»	Джерела для дисциплін такого профілю застарівають швидше.
Замість: «фахові періодичні видання з права, словники, енциклопедії» встановити «фахові періодичні видання».	Враховано частково

можливість одноточного дистанційного безкоштовного індивідуального доступу здобувачів та науково-педагогічних працівників до електронних ресурсів бібліотеки /репозиторію через мережу Інтернет;	Не враховано
можливість доступу до ресурсів бібліотеки особам із інвалідністю, включаючи наявність спеціалізованого обладнання та програмного забезпечення;	Не враховано
До спеціальності 226 - останній абзац пункту 5 «Особливостей ліцензування освітньої діяльності у сфері вищої освіти за освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання» (ст. 2) після слів «фізичного терапевта, ерготерапевта» доповнити словом « фармацевта »;	Враховано
- у останньому абзаці пункту 5 «Особливостей ліцензування освітньої діяльності у сфері вищої освіти за освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання» (ст. 2) слова «університети, академії та інститути» замінити словами « заклади вищої освіти »;	Не враховано, оскільки до зво також відносяться коледжі
- пункт 7 «Особливостей ліцензування освітньої діяльності у сфері вищої освіти за освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання» – вилучити (вносить нерівність умов при оцінці ризику провадження освітньої діяльності);	Не враховано
- пункт 8 «Особливостей ліцензування освітньої діяльності у сфері вищої освіти за освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання» – вилучити (не несе в собі особливих вимог порівню з іншими освітніми програмами, що не передбачають присвоєння професійних кваліфікацій для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання);	Норму модифіковано відповідно до інших пропозицій громадського обговорення
- уніфікувати зміст додатків, що стосуються спеціальностей галузі знань 22 Охорона здоров'я, в тому числі Додатків 8, 9, 13, 15, з розділенням вимог до рівнів вищої освіти, зважаючи на те, що обсяг освітньо-професійних програм підготовки магістра медичного, фармацевтичного або ветеринарного спрямування складає 300-360 кредитів ЄКТС;	Додатки уніфіковані в загальній частині. Різниця обумовлена різним змістом підготовки
До спеціальності 226	Враховано

у рядку «Рівень (рівні) вищої освіти»: слова «перший (бакалаврський)» – вилучити ;	
- підпункт перший пункту «Особливі кадрові вимоги» викласти у наступній редакції: «кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти з відповідної освітньої програми, але не менше 5 осіб» (для дистанційної форми навчання не більше 60 здобувачів) (освітня діяльність здійснюється за освітньою програмою, не аргументовані причини зміни (послаблення) вимог до певної форми навчання);	враховано
- підпункт другий пункту «Особливі кадрові вимоги» викласти у наступній редакції: «члени групи забезпечення мають вищу освіту рівня магістр/доктор філософії та науковий ступінь або вчене звання за спеціальностями «Фармація» (не менше 70% членів групи забезпечення), «Медицина», «Хімія», «Біологія» або відповідними за попередніми переліками спеціальностей»;	Враховано
- у підпункті шостому пункту «Особливі кадрові вимоги» значення «70%» замінити на «60%»;	Враховано
- підпункт восьмий пункту «Особливі кадрові вимоги» («частка науково-педагогічних працівників, які здійснюють практичну діяльність за профілем освітньої програми та працюють у закладі освіти за сумісництвом,...») – вилучити ;	Пропозиція суперечить меті введення норми, спрямованої на зближення освіти та практичної діяльності.
- в підпункті дев'ятому пункту «Особливі кадрові вимоги» слово «дисциплін» замінити словами «освітніх компонентів»;	враховано
- підпункт дев'ятий пункту «Особливі кадрові вимоги» доповнити словами «клінічна фармація, фармацевтична опіка, організація і управління фармації»; -	Норми відсутні у відповідних європейських документах. ЗВО може вводити потрібні освітні компоненти за власною потребою
- підпункт перший пункту «Особливі технологічні вимоги щодо наявності матеріально-технічної бази» доповнити словами «клінічна фармація, фармацевтична опіка, організація і управління фармації»;	
- у підпункті четвертому пункту «Особливі технологічні вимоги щодо наявності матеріально-технічної бази» слова «практично-орієнтованого кваліфікаційного іспиту» замінити словами «етапу ЄДКІ, зокрема об'єктивного структурованого практичного іспиту»;	Враховано

- у підпункті п'ятому пункту «Особливі технологічні вимоги щодо наявності матеріально-технічної бази» слово «клінічної» замінити на слово «спеціалізованої»;	Враховано
Євген Письменський – завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка	
До спеціальності 081 Декларація про академічну доброчесність має суто формальний характер. У контексті вимог Закону «Про освіту» (ч. 5 ст. 42) було б правильним пов'язати розглядану вимогу з відсутністю порушень академічної доброчесності, а отже, відсутністю фактів притягнення до академічної відповідальності. Відтак така вимога набуде більш конкретних форм.	Враховано
частка науково-педагогічних працівників для програм за другим (магістерським) рівнем, які мають вчене звання професора у сфері публічного права, приватного права та кримінальної юстиції – не менше 20%; Треба враховувати, що освітні компоненти для програм за другим (магістерським) рівнем орієнтовані як на здобуття спеціальних (фахових), так і загальних компетентностей. З огляду на це, навряд чи тут слід обмежуватися вузькоюридичною сферою.	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою
Кадрове забезпечення освітніх компонентів повинне відповідати таким вимогам: ... частка науково-педагогічних працівників, що здійснюють практичну діяльність адвоката, нотаріуса, прокурора, судді з правозастосування та працюють у закладі освіти за сумісництвом або мають статус самозайнятої особи, – в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 10% від загального обсягу освітньої програми У розгляданому контексті видається за потрібне розширити сферу практичної діяльності, про яку тут йдеться. Ураховуючи, що для кожного окремого освітнього компонента може набувати значущості свій особливий правничий фах. Як варіант: передбачити відповідну вимогу із застереженням, що вона стосується лише спеціальних освітніх компетентностей, безпосередньо пов'язаних із діяльністю адвоката, нотаріуса, прокурора, судді.	Зазначення конкретних професій (посад) чітко визначає тип кваліфікації та тип практичного досвіду. Решта професій можуть викладати решту 90% освітньої програми.

Кадрове забезпечення освітніх компонентів повинне відповідати таким вимогам: ... забезпечення викладання не менше однієї юридичної дисципліни однією з офіційних мов Ради Європи за освітньою програмою бакалаврського рівня та не менше двох юридичних дисциплін за освітньою програмою магістерського рівня По-перше. Ця вимога опосередковано стосується кадрового забезпечення. По-друге. На цьому етапі викладання однією з офіційних мов Ради Європи за освітньою програмою бакалаврського рівня видається передчасним. Відповідний підхід має запроваджуватися поступово.	Норми визначені фаховою юридичною спільнотою та спрямовані на інтеграцію до Європейського Союзу
Національна академія внутрішніх справ	
Кадрове забезпечення освітніх компонентів повинне відповідати таким вимогам: /.../ – частка науково-педагогічних працівників зі стажем науково-педагогічної діяльності для програм за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти понад н'яь три роки, для програм за другим (магістерським) рівнем вищої освіти понад єм п'ять років – не менше 70%; Стаття 71. Закону України «Про Національну поліцію» Відрядження поліцейських до державних (міждержавних) органів, установ та організацій із залишенням на службі в поліції 1.Поліцейські за їхньою згодою можуть бути відряджені до органів державної влади, установ та організацій <i>із залишенням на службі в поліції, але зі звільненням із займаної посади</i> з подальшим призначенням на посади відповідно до переліку посад, які можуть бути заміщені поліцейськими в державних органах, установах та організаціях, що затверджується Президентом України. Відповідно до наказу МВС України від 13.02.2020 № 123 «Про затвердження Професійних, освітніх і кваліфікаційних вимог, яким повинні відповідати поліцейські для зайняття вакантних посад у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських»: 6.Поліцейські, які відряджаються на посади науково-педагогічних працівників у ЗВО МВС, повинні відповідати таким вимогам: 1) стаж роботи на посадах у поліції, апараті Міністерства внутрішніх справ України <u>не менше ніж 3 роки</u>; /.../	Враховано частково. Водночас слід зауважити, що наявність мінімальних вимог в одному нормативно-правовому документі не суперечить більш жорстким вимогам в іншому нормативно-правовому документі.

9. Звільнення з посад відряджених поліцейських, які на дату набрання чинності цими Вимогами були призначені на посади в ЗВО МВС відповідно до Переліку посад та мають стаж роботи в органах внутрішніх справ, поліції, апараті Міністерства внутрішніх справ України менше ніж 3 роки, здійснюється відповідно до статті 71 Закону України «Про Національну поліцію» із подальшим направленням їх у розпорядження поліції для призначення на попередню посаду або іншу рівнозначну посаду з урахуванням рівня їх освіти (профілю діяльності відповідної кафедри), фізичної підготовки та стану здоров'я один раз на 3 роки. Після досягнення трирічного стажу роботи в органах внутрішніх справ, поліції, апараті Міністерства внутрішніх справ України звільнення з посад відряджених поліцейських здійснюється в порядку, визначеному абзацом третім цього пункту. Звільнення з посад відряджених поліцейських, які на дату набрання чинності цими Вимогами були призначені на посади в ЗВО МВС відповідно до Переліку посад та мають стаж роботи в органах внутрішніх справ, поліції, апараті Міністерства внутрішніх справ України більше ніж 3 роки, здійснюється відповідно до статті 71 Закону України «Про Національну поліцію» із подальшим направленням їх у розпорядження поліції для призначення на попередню посаду або іншу рівнозначну посаду з урахуванням рівня їх освіти (профілю діяльності відповідної кафедри), фізичної підготовки та стану здоров'я один раз на 5 років. Після набрання чинності цими Вимогами поліцейські відряджаються до ЗВО МВС із залишенням на службі в поліції для призначення на посади відповідно до Переліку посад <u>строком не більше 5 років</u>. Звільнення з таких посад здійснюється відповідно до статті 71 Закону України «Про Національну поліцію». Поліцейські, зазначені в цьому пункті, за їхньою згодою та рішенням керівника поліції можуть бути повторно відряджені до ЗВО МВС із залишенням на службі в поліції в порядку, визначеному законодавством, не раніше ніж через 6 місяців після повернення в розпорядження поліції. Безперервний стаж роботи поліцейських, зазначених у цьому пункті, на вакантних посадах у ЗВО МВС відповідно до Переліку посад <u>не повинен перевищувати 5 років</u>.	
– частка науково-педагогічних працівників, що здійснюють практичну діяльність адвоката, нотаріуса, прокурора, судді доступ до якої передбачено відповідним фахом (спеціальністю, спеціалізацією) та визначено законом або міжнародним договором, та працюють у закладі освіти за сумісництвом або мають статус самозайнятої особи, – в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 10% від загального обсягу освітньої програми;	Зазначення конкретних професій (посад) чітко визначає тип кваліфікації та тип практичного досвіду. Решта професій можуть викладати решту 90% освітньої програми.
Наявність навчальних, наукових, допоміжних та інших підрозділів, спеціалізованого обладнання, баз практики, клінік тощо:	Формулювання в проєкті постанови не суперечить пропозиції.

– центр забезпечення якості освіти або інший підрозділ, діяльність якого не заборонена законом, як окремий структурний підрозділ з питань розбудови інноваційного й інклюзивного освітнього середовища та системи внутрішнього забезпечення якості освіти; Закон України «Про вищу освіту» п.7.п.п. 5) ст. 33 (Структура закладу вищої освіти) - інші підрозділи, діяльність яких не заборонена законом. Це можуть бути підрозділи на громадських засадах, що враховує особливості підготовки у тому числі і у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання та дає можливість реалізовувати принцип автономії закладу вищої освіти (п.1. ст. 1 Закону України «Про вищу освіту»), формувати та реалізовувати державну політику шляхом визначення збалансованої структури та обсягу підготовки фахівців з вищою освітою з урахуванням потреб особи, інтересів держави, територіальних громад і роботодавців (п.3. ст.3 Закону України «Про вищу освіту»)	
– забезпечення навчальних аудиторій мультимедійним обладнанням повинно становити не менше 50 30 % кількості аудиторій;	Враховано
– бази практики, що задовольняють таким вимогам: профіль баз практики – суди, адвокатура, прокуратура, нотаріат, органи досудового розслідування, правоохоронні органи за відповідним фахом, спеціальністю (спеціалізацією), судово-експертні установи, а також юридичні особи публічного та приватного права, які здійснюють діяльність з правозастосування, зокрема, юридичні служби органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, правозахисні та інших профільні громадські організації і юридичні клініки закладів вищої освіти;	Враховано
Національна академія Національної гвардії України	
До спеціальності 251 «Державна безпека»	
В Академії налагоджено залучення до освітнього процесу фахівців – практиків Національної гвардії України. Але, це залучення здійснюється згідно з планом, який затверджується Командувачем Національної гвардії України, та не вимагає включення їх до штату Академії на засадах сумісництва. Виконання запропонованого пункту вимагає, або збільшення штатних посад в Академії або скорочення деяких діючих науково-педагогічних працівників Академії. Штатні посади науково-педагогічних працівників в Академії розраховуються у відповідності до вимог Постанови Кабінету	Враховано

Міністрів України від 17 серпня 2002 р. № 1134, тому включення нових штатних посад буде суперечити цій постанові. Виходячи з цього, пропонуємо цей пункт викласти в такій редакції: «... залучення до освітнього процесу фахівців-практиків, які забезпечують викладання в обсязі не менше 10% від загального обсягу освітньої програми ...».	
До спеціальностей 253, 254, 255 науково-педагогічні (наукові) працівники дисциплін професійного циклу мають вищу освіту та/або науковий ступінь (вчене звання), що відповідає профілю дисципліни викладання; для посад науково-педагогічних (наукових) працівників військовослужбовців (для посад рівня доцента та вище) наявність оперативного (оперативно-тактичного, тактичного) рівня освіти; для посад науково-педагогічних (наукових) працівників військовослужбовців: наявність досвіду служби у військових частинах Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань; наявність досвіду у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії, забезпечення їх здійснення (за умови проведення таких заходів у державі);	враховано
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника	
До спеціальності 227	
Додаток 14, абзац 1, підпункт 1. Вважаємо за недоцільне проводити розрахунок кількості членів групи забезпечення із обсягу здобувачів вищої освіти у кількості 30 чоловік. Недоцільність такого підходу обґрунтована «переплітанням», а відповідно - дублюванням функціональних обов'язків членів групи забезпечення та групи кадрового забезпечення компонентів освітньої програми. Реалізація освітньої діяльності у ЗВО відбувається через планування навантаження викладачів у розрахунку 600 годин на одну ставку науково-педагогічного працівника. Умовні, приблизні розрахунки показують: враховуючи, що 1 рік навчання складає 60 кредитів, а у переважній більшості освітніх програм аудиторне навантаження складає 1/3 від загальної кількості часу, річне аудиторне навантаження на 1 викладача на 1 групу здобувачів вищої освіти коливається в межах 600 годин. Якщо ЗВО здійснює освітню діяльність зі спеціальності на двох освітніх рівнях (бакалавр і магістр), при наявності 1 академічної групи здобувачів освіти мінімальна потреба у викладачах, при «прив'язці» до 30 осіб здобувачів складатиме 6 осіб на одну академічну групу, що навчається на кожному освітньому рівні на різних курсах. Проте, освітня програма (навчальний план) передбачає наявність дисциплін загального спрямування, дисциплін вільного вибору студента, які не можуть	Мета виділення групи забезпечення – гарантування необхідного мінімуму осіб з визначеною в особливостях ліцензування кваліфікацією для реалізації освітньої програми. Розмір групи суттєво залишить від кількості здобувачів.

забезпечувати члени групи забезпечення, а забезпечують, власне – члени групи кадрового забезпечення. Відповідно така ситуація призведе до того, що вимога наявності 1 члена групи забезпечення на 30 здобувачів освіти значно ускладнить розподіл між кваліфікованими науково-педагогічними працівниками, які забезпечуватимуть функціонування освітньої програми (спеціальності), навчальним навантаженням в межах 600 годин, враховуючи необхідність дотримання пп. 37 і 38 Ліцензійних умов. Функціональні обов'язки членів групи забезпечення виходять за межі «читання дисциплін», проте не залежать від кількості здобувачів освіти, оскільки величина контингенту здобувачів, до прикладу, 210 осіб чи 270 осіб (так само як і 30 чи 60 осіб) суттєво не впливає на забезпечення функціонування спеціальності для членів групи забезпечення. Рекомендуємо скасувати норму прив'язки кількості здобувачів вищої освіти у 30 осіб до 1 члена групи забезпечення і викласти даний пункт у такому формулюванні: «кількість членів групи забезпечення повинна бути не меншою 5 осіб», що апіорі визначатиме необхідну кількість здобувачів освіти не менше 30 осіб.	
Додаток 14, абзац 1, підпункт 2. Вимога мати членами групи забезпечення науковий ступінь за спеціальностями «Фізична терапія, ерготерапія» (не менше 70% членів групи забезпечення), «Фізична реабілітація» або відповідними за попередніми переліками спеціальностями зобов'яже вилучити із освітньої діяльності висококваліфікованих науково-педагогічних працівників, які мають стаж роботи у даній спеціальності (галузі) більше 15 років і брали участь у її становленні, розвитку і тепер – функціонуванні. Відомо, що «шлях» спеціальності 227 Фізична терапія ерготерапія розпочинався із галузі 0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини напряму 6.010203 Здоров'я людини, далі – 227 «Фізична реабілітація», далі – 227 Фізична терапія ерготерапія. І забезпечення освітньої діяльності з цієї спеціальності здійснювали фахівці галузі фізичного виховання і спорту і охорони здоров'я. Сьогодні переважна більшість висококваліфікованих фахівців спеціальності 227 є спеціалістами власне галузі 22 Охорона здоров'я, які мають наукові ступені за цією галуззю а також величезний досвід науково-педагогічної діяльності у спеціальності Фізична терапія, ерготерапія. Власне ці фахівці сьогодні і складають основу груп забезпечення функціонування спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія у ЗВО. Вимога для НПП мати науковий ступінь зі спеціальності 227 та стаж не менше 5 років (для ОР магістра) призведе до штучного формування нестачі НПП із наявністю наукового ступеня за спеціальністю 227 у більшості ЗВО держави, що на фоні гострої потреби фахівців цієї спеціальності, особливо на найближчі роки, враховуючи наслідки війни, стане умисним саботуванням потреб громадян України у наданні реабілітаційних послуг.	Враховано частково відповідно до європейських вимог та переходу спеціальності в галузь знань 22

Вважаємо, що пропозиція цієї норми є необґрунтованою, недоцільною та такою, що обмежить право здійснювати освітню діяльність більшості ЗВО держави, що в сучасних умовах є неприпустимим. Пропонуємо даний пункт викласти у такій редакції: «члени групи забезпечення мають науковий ступінь за спеціальностями «Фізична терапія, ерготерапія» «Фізична реабілітація» або галузі 22 Охорона здоров'я (не менше 70% членів групи забезпечення), або стаж науково-педагогічної діяльності у ЗВО за спеціальністю Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація) не менше 10 років, або відповідними за попередніми переліками спеціальностями».	
Додаток 14, абзац 2, підпункт 5 – частка науково-педагогічних працівників, які є практикуючими фахівцями та регулярно здійснюють професійну діяльність за профілем дисципліни освітньої програми, – в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 50% (для бакалаврів) та 70% (для магістрів) від обсягу клінічних дисциплін освітньої програми, з них зовнішніх фахівців-сумісників в достатній кількості для забезпечення викладання в обсязі не менше 20% обсягу освітньої програми Дана норма є відірваною від реалій, оскільки її забезпечення призведе до того, що кожен другий (для ОР бакалавра) і 7 із 10 науково-педагогічних працівників, які здійснюють наукову, методичну і педагогічну діяльність у ЗВО на ставку, будуть змушені офіційно влаштовуватися на ще одну посаду практикуючого спеціаліста (що суперечить нормам Закону про працю (загальна тривалість робочого часу НПП збільшується в рази, як наслідок – мінімум 12-годинний робочий день), по друге – викладання освітніх компонентів практичного чи професійного спрямування передбачає практичну роботу науково-педагогічними працівниками. Пропонуємо даний пункт вилучити.	Вимога базується на європейських та світових вимогах. Норму помякшено.
Додаток 14, абзац 2, підпункт 6 – наявна окрема штатна одиниця координатора клінічного навчання – науково-педагогічного працівника, який є фізичним терапевтом/ ерготерапевтом, відповідальним за компонент клінічного навчання відповідної освітньої програми;	Вимога базується на європейських та світових вимогах. Штатний розклад відноситься до автономії ЗВО

Перед тим, як вводити дану норму, необхідно привести у відповідність законодавчі акти, які регулюватимуть введення у ЗВО такої посади в штатний розпис, норми оплати праці таких працівників, перелік їх функціональних обов'язків. Вважаємо недоцільною таку пропозицію, оскільки функції клінічного навчання лежать сьогодні на керівниках практик від ЗВО та від клінічних установ. Доцільніше б було «виписати» чіткий перелік обов'язків керівника виробничою клінічною практикою від ЗВО та від лікувальних закладів (баз практик), або прописати ці обов'язки у стандартах вищої освіти відповідних освітніх рівнів. Пропонуємо вилучити даний пункт як неможливий до реалізації через відсутність відповідних норм у законодавчих актах.	
Додаток 14, абзац 2, підпункт 7 – здатність забезпечити компетентне викладання дисциплін освітньої програми з урахуванням вимог стандартів вищої освіти відповідного освітнього рівня (магістратури та бакалаврату), відповідних рекомендацій Всесвітньої конфедерації фізичної терапії (WCPT) щодо освітньої програми підготовки фізичних терапевтів, або рекомендацій Всесвітньої федерації ерготерапії (WFOT) щодо мінімальних стандартів освіти ерготерапевтів, настанов Всесвітньої організації охорони здоров'я, зокрема зазначених нижче наук та тематичних розділів:.. Вважаємо, що даний пункт є надзвичайно важливим у процесі забезпечення якісної підготовки фахівців спеціальності, проте у цій постанові його цитування є недоцільним. Наявність вимог цього пункту саме в Постанові приведе до неоднозначного трактування спроможності ЗВО забезпечити таку здатність із наступними неакадемічними ризиками. Також вимоги цього пункту стосуються більше змісту освітньої діяльності і її якості. Пропонуємо даний пункт внести у стандарти вищої освіти спеціальності відповідних освітніх рівнів.	Вимога базується на європейських та світових вимогах та напряду визначає профіль науково-педагогічних працівників, які мають реалізовувати відповідні освітні програми
Додаток 14. <i>Особливі технологічні вимоги щодо наявності матеріально-технічної баз, абзац 1, пункт 2</i> – науково-дослідна лабораторія та /або науково-дослідний інститут за профілем освітньої програми з доступом для здобувачів та науково-педагогічних працівників, на	Особливості ліцензування розробляються саме з метою визначити специфічну матеріально-технічну базу для освітніх програм

базі якого магістри мають змогу опанувати/навчитися інтерпретувати сучасні методи досліджень (нейроміографія, спірографія, стабілометрія, відеокomp'ютерний аналіз ходьби, гоніометрія тощо); Вважаємо недоцільним вказувати у переліку необхідного обладнання для наукових лабораторій чіткі назви методів досліджень, оскільки їх перелік досить великий і динамічний, і жодна лабораторія при ЗВО не здатна забезпечити наявність відповідного обладнання у повному обсязі, а об'єктивна відсутність певного діагностичного обладнання може сприяти проявам суб'єктивізму при ліцензуванні спеціальності. Доцільніше передбачити власне наявність задокументованої можливості забезпечити здобувачам вищої освіти можливість досягнути програмних результатів навчання із використанням потужностей лабораторії ЗВО чи лабораторій закладів-партнерів, із якими укладено договори про відповідну співпрацю. Пропонуємо даний пункт викласти у такій редакції: «науково-дослідна лабораторія та /або науково-дослідний інститут, перелік можливостей яких може доповнюватися використанням потужностей науково-дослідних підрозділів закладів-партнерів, що задокументовано відповідними договорами про співпрацю за профілем освітньої програми з доступом для здобувачів та науково-педагогічних працівників, на базі якого здобувачі вищої освіти матимуть змогу опанувати/навчитися інтерпретувати сучасні методи досліджень, які необхідні для досягнення програмних результатів навчання певного освітнього рівня»	
Додаток 14. Особливі технологічні вимоги щодо наявності матеріально-технічної баз, абзац 6, пункт 1 – бібліотека/репозиторій, які повинні бути забезпечені таким: Пропонуємо викласти у такій редакції: «актуальні інформаційні джерела в друкованому та/або електронному форматі, необхідні для виконання всіх освітніх компонентів освітньої програми, видані за останні 10 років (для дисциплін гуманітарного, соціального та економічного спрямування за останні п'ять років), в тому числі монографії, підручники, фахові періодичні видання за спеціальністю, словники, енциклопедії, інша навчальна література»	Джерела для дисциплін такого профілю застарівають швидше.
Міжнародна організація Physiopedia	
До спеціальності 227 Щодо Абзацу 16 розділу 14 Посилання (Guideline: Physical therapist professional entry level education, 2011, 37 с. [https://world.physio/guideline/entry-level-education]) не активне, оскільки WPT опублікував	враховано

новий документ під назвою «WPT educational framework»:
<https://world.physio/sites/default/files/2021-07/Physiotherapist-education-framework-FINAL.pdf>

1. Відповідно до нових рекомендацій можна оновити вимоги:

- **biological and physical sciences** anatomy and cellular biology, histology, physiology, exercise physiology, exercise science, biomechanics, kinesiology, neuroscience, pathology, imaging, and pharmacology
- **social/behavioural/technological sciences** applied psychology, applied sociology, communication, ethics and values, equity, diversity and inclusion, management, design thinking, innovation, finance, teaching and learning, law, information communication technology (ICT), including laboratory or other practical experiences
- **clinical sciences** cardiovascular, pulmonary, endocrine, metabolic, gastrointestinal, genitourinary, integumentary (skin), musculoskeletal and neuromuscular systems, and the medical and surgical conditions frequently seen by physiotherapists

The theory which underpins physiotherapy should be applied to its practice and integrated with skills development and practice education experience. Clinical sciences should be applied across the lifespan to underpin physiotherapeutic management, and also to groupings of clients/conditions who may respond to physiotherapy interventions - for example, in fields of infectious diseases, oncology, mental health, burns, health promotion, global health etc.

- **evidence-based practice and research** evidence-based practice, types of data, literature search and review, research methodologies (qualitative, quantitative, and mixed methods), applied statistics, evaluation of literature and evaluation of research
- **skills and characteristics of a competent physiotherapist** critical thinking, clinical reasoning, ethical practice, professional behaviours, effective communication, cultural responsiveness, effective team working, client-centred care, client assessment including use of outcome measures, interpretation of assessment findings and intervention planning, evidencebased interventions (exercise therapy and physical activity, manual therapy, electro physical agents), digital practice, health promotion and prevention of disability, education
- **practice education experiences** all aspects of the client management model (from assessment and examination to diagnosis and prognosis), plan of care, interventions including treatment, education, prevention, health promotion and wellness programmes, leadership, management, and evaluation, in a range of settings where physiotherapists work. This may include but is not limited to: health institutions and clinics at primary, secondary and tertiary levels; industrial and occupational settings; schools; community; homes; and so on. Students should be able to practise in any of these settings.

Відповідно до Рамки 3 на сторінці 32 та 33 «WPT educational framework» (https://world.physio/sites/default/files/2021-07/Physiotherapist-education-framework-FINAL.pdf) визначені методи навчання студентів та методи оцінки: Examples of learning and teaching methods of students include: lectures, seminars, tutorials, videos, podcasts, simulations, standardised patients, laboratories, virtual and augmented reality (VAR) sessions, structured clinical sessions, integrated sessions, structured site visits, discussions, personal development plans, problem-based learning, patient management problems, practice-based learning, competency-based learning, case study based learning, student-led learning, teambased learning, collaborative learning, self-directed learning, reflective journals and professional development portfolios, learning from experience, use of social media. These methods can be used either online or on campus. Важливо включити в самоосвіту студента можливість проходження сучасних онлайн курсів з фізичної реабілітації та ерготерапії! Box 4: Examples of assessment methods include: written and practical examinations, competency-based assessment, verbal presentations, viva voce examinations, objective structured clinical exams (OSCE), dissertation, case history based projects, essays, programmatic assessments, self- and peer-assessment, portfolios, reflective writing, authentic continued assessment.	Методи викладання відносять до автономії закладів вищої освіти.
Додаток 14 абзац 11 викласти в такій редакції «науково-педагогічні працівники повинні підвищувати кваліфікацію не менше одного разу за п'ять років, а також здійснювати свій безперервний професійний розвиток, що є безперервним процесом набуття нових та вдосконалення раніше набутих професійних та загальних компетентностей, необхідних для професійної діяльності, що передбачає постійну самоосвіту та інші види й форми професійного зростання і може реалізовуватися шляхом формальної та неформальної освіти, стажування, здійснення професійної діяльності тощо.» (відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 30 жовтня 2020 р. № 1341 та від 04 грудня 2020 року № 1504)	враховано
Звертаючи увагу на війну, яку розпочала Росія, дуже важливо включати Історію України в навчальну програму університетів, щоб студенти знали свою історію, оскільки це є базовою основою для усвідомлення національності ідентичності та попередження неправдивої пропаганди ворога, яка в своїй основі базується на перекручуванні історичних фактів та неправдивій пропаганді.	Навчальний план та перелік дисциплін відносяться до автономії ЗВО

Артем Шаїпов Підготовка фахівців у галузі цивільної безпеки повинна здійснюватися виключно закладами із специфічними умовами навчання, оскільки: 1) відповідні компетентності із застосування зброї та спеціальних засобів, а також здійснення оперативно-розшукової діяльності можуть бути сформовані виключно у закладах зі специфічними умовами, у тому числі, з використання актів з грифом «таємно» або для «службового користування»; 2) в протилежному випадку немає потреби в диференціації закладів вищої освіти на заклади зі специфічними умовами і без специфічних умов навчання. Заклади зі специфічними умовами відповідно до Закону України «Про вищу освіту» для того і створюються, щоб забезпечити особливі умови підготовки фахівців у галузі цивільної безпеки. Необхідно також зазначити, що повноваження МВС надавати погодження на освітню діяльність у галузі цивільної безпеки не передбачене Законом України «Про вищу освіту» та іншими законодавчими актами, які регулюють діяльність МВС, а також діяльність з ліцензування господарської діяльності. Положенням про МВС не передбачено надання такого погодження, тому МВС не може брати участь у процедурі ліцензування закладів освіти та наукових установ, які не є у структурі МВС. Окрім цього, погодження МВС також створює корупційний ризик, пов'язаний із отриманням такого погодження. Виходячи з місії військових закладів та закладів зі специфічними умовами навчання, підготовка фахівців для виконання означених специфічних державних функцій має здійснюватися виключно за кошти державного бюджету та унеможливлювати підготовку фахівців у військових закладах та закладах зі специфічними умовами навчання за кошти фізичних та юридичних осіб. Такий підхід впливає з Закону України «Про вищу освіту» і відповідних повноважень, що зазначені у Положеннях про центральні органи виконавчої влади, що здійснюють політику у відповідній сфері.	Наразі спеціальність «Цивільна безпека» включає освітні програми з охорони праці
--	---

Пропозиція викласти: у галузі цивільної безпеки – заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання, вищі військові навчальні заклади, заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання та військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти – за державним замовленням для забезпечення потреб Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, центральних органів виконавчої влади із спеціальним статусом, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, інших розвідувальних органів України, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, Міністерства внутрішніх справ України, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань;	
Необхідно визначити єдині мінімальні вимоги до освітньої діяльності за спеціальностями 081 «Право» та 293 «Міжнародне право», оскільки відповідно до п. 2-1 Постанови КМУ №266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» встановлено, що особи, які здобули вищу освіту за спеціальностями “081 Право”, “293 Міжнародне право” на першому (бакалаврському) і другому (магістерському) рівні вищої освіти і яким присуджено ступінь вищої освіти “магістр”, можуть обіймати посади або провадити види діяльності, кваліфікаційні вимоги до яких передбачають наявність повної вищої або вищої юридичної освіти.	Згідно із Законом України «Про вищу освіту» вимоги встановлюються для освітньої програми, а не до спеціальності.
– частка членів групи забезпечення, хто має досвід практичної роботи на посадах адвоката, нотаріуса, прокурора або судді, від п’яти років, – не менше 10% для бакалаврських програм, не менше 20% для магістерських програм; для освітніх програм, пов’язаних з кримінальним правом, кримінологією, слідчою або правоохоронною діяльністю, частка членів групи забезпечення, хто має досвід практичної роботи на посадах адвоката, нотаріуса, прокурора або судді, слідчого, дізнавача, детектива від п’яти років, – не менше 10% для бакалаврських програм, не менше 20% для магістерських програм; Пропонуємо видалити це, оскільки застосування різних мінімальних вимог до різних освітніх програм в межах однієї спеціальності є необґрунтованим та суперечить єдності мінімальних вимог освітньої діяльності за спеціальністю.	Згідно із Законом України «Про вищу освіту» вимоги встановлюються для освітньої програми, а не до спеціальності. Можливо, варто офіційно визначити спеціалізації для спеціальності.

При цьому в законодавстві відсутні критерії відмежування освітніх програм, пов'язаних з кримінальним правом, кримінологією, слідчою або правоохоронною діяльністю від інших освітніх програм за спеціальністю 081 «Право», що призведе до проблем у застосуванні положення, яке пропонується видалити. Крім того, освітні програми, пов'язані із правоохоронною діяльністю не можуть існувати в рамках галузі знань 08 «Право», оскільки для них є окрема галузь знань 26 «Цивільна безпека», спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність».	
– члени групи забезпечення мають не менше п'яти досягнень у професійній діяльності за останні п'ять років, визначених у пункті 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365); Пропонуємо підвищити вимоги до членів групи забезпечення за юридичними спеціальностями з 4 до 5 наявних досягнень у професійній діяльності за останні п'ять років.	Важно задовільними всім вимогам до групи забезпечення одночасно. Зокрема, особи з практичним не відповідають такій вимозі.
– частка членів групи забезпечення, які мають документ, що засвідчує володіння щонайменше однією офіційною мовою Ради Європи на рівні не нижче B2 відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, або мають кваліфікаційні документи (документ про вищу освіту, науковий ступінь), що засвідчують кваліфікацію з англійської мови (для вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти – на рівні не нижче СМР-2 за мовним стандартом НАТО - STANAG 6001) – не менше 70% (для освітніх програм, пов'язаних з кримінальним правом, кримінологією, слідчою або правоохоронною діяльністю, — не менше 25%); Пропонуємо видалити те, що в дужках, оскільки застосування різних мінімальних вимог до різних освітніх програм в межах однієї спеціальності є необґрунтованим та суперечить єдності мінімальних вимог до освітньої діяльності за відповідною спеціальністю. При цьому в законодавстві відсутні критерії відмежування освітніх програм, пов'язаних з кримінальним правом, кримінологією, слідчою або правоохоронною діяльністю від інших освітніх програм за спеціальністю 081 «Право», що призведе до проблем у застосуванні положення, яке пропонується видалити.	Згідно із Законом України «Про вищу освіту» вимоги встановлюються для освітньої програми, а не до спеціальності. Можливо, варто офіційно визначити спеціалізації для спеціальності.

Крім того, освітні програми, пов'язані із правоохоронною діяльністю не можуть існувати в рамках галузі знань 08 «Право», оскільки для них є окрема галузь знань 26 «Цивільна безпека», спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність».	
доступ до міжнародних реферативних та наукометричних баз даних Scopus, Web of Science, HeinOnline та інших (за виключенням баз даних країни агресора); Пропонуємо додати HeinOnline, оскільки ця міжнародна наукометрична база даних має значну саме юридичну компоненту, що важлива для якісної підготовки фахівців за освітніми програмами в галузі права.	Враховано в частині баз даних країни агресора. Решта конкретних назв визначатиметься закладами самостійно.